

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Naročnina:

celoletno	Din 25—
polletno	Din 12-50
četrtletno	Din 7—
posamezna številka	Din 1—

**Kmet pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:

mali oglasi do 9 petih vrst	à Din 1-50
večji inserati od 10 petih vrst naprej	à Din 2—
notice, izjave, poslano, reklame petih vrst	à Din 3—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, v hiši „Ekonom“.

K položaju.

Savez zemljoradnika, katerega del je tudi SKS, ima svoj točen program in jasne cilje, za katerimi na korist kmečkega ljudstva stremi. Stranka je danes še majhna. Politično usodo v državi določajo drugi, naši stranki preostaja le kritika in zbiranje moči za odločilno bitko. Vršiti kritiko ni težko, ker so vse glavne stranke v državi po svojem delovanju tako nasprotno koristim kmeta, da nas kar zasipavajo z gradivom za kritiko in grajo. Težje je v slučajih sprememb v vodstvu državne politike ubrati pravo pot, ki najbolje odgovarja zahtevam našega strankarskega programa in s tem potrebam našega kmečkega ljudstva. Tak težji slučaj je nastopil s padcem nasilne Pašić-Pribičević-Zerjavove vlade in z nastopom Davidovič-Spaho-Koroščeve vlade.

Dobro vemo, da kot strogo stanovska stranka delovnega podeželskega ljudstva nimamo ničesar skupnega s katerikoli meščansko stranko in da je naša težka naloga uresničiti kmečki program baš v boju s temi, kmetu sovražnimi meščanskimi strankami in proti njim. Toda položaj je tak, da treba dobro razmisliti taktiko. Doseđaj nam ni preostajalo drugo kot najstrožja opozicija. Ako pri tej taktiki vstrajamo, bi se utegnili zgoditi, da smo pomagali baš onim, ki so doslej izvršili v Bosni in v Srbiji največja nasilja proti našemu gibanju, a to so radikalno-demokrati. Zapirali in pretepali so naše poslance in druge pristase, prepovedovali in z nasiljem so onemogočali naše shode in sestanke v Bosni in Srbiji, kjer smo najmočnejši. A tudi slovenski repak nasilnega Pašićevega režima ni na drugo mislil, kot na uničenje SKS, v kar je porabljal ponekod sladkor, ponekod bič. Pod vtisom takih nasilstev je obrtnik na našem shodu v Radomljah vskliknil: »Vseeno je monštranca manj nevarna od puške! Naša želja in naša skrb mora biti, da se ta strahovlada Pašić-Zerjavova več ne povrne.

Na drugi strani tudi novi močje našega zaupanja ne zaslužijo. Pred vsem načelno radi tega, ker ni ena od sedaj vladajočih strank ni kmečka stranka. Vse so dosegle sedanjo moč s pomočjo volilnih krogov kmečkega ljudstva, toda to moč uporabljajo proti gospodarskim koristim kmeta. Vse te stranke so že opetovano bile na vladi, toda nobena se ne more pohvaliti, da

bi bila storila v naši državi karkoli načelno važnega v smislu kmečkega gospodarskega programa. So to pač stranke, ki so prišle na površje s pomočjo volilnih krogov nezavednih kmetov, da bi svojo moč ravno radi nepoučenosti in nezavednosti svojih volilcev porabljale na korist nekmečkih stanov, pa če je to tudi na škodo kmečkega ljudstva. Razen te osnovne načelne točke nas vznemirja posebno muslimanska in klerikalna stranka. Muslimanska radi tega, ker ona zagovarja bosanske veleposelnike (bege in spahije) proti revnemu bosanskemu kmečkemu ljudstvu; klerikalna pa zato, ker po vseh čednih izkustvih v nasilju prav nič ne zaostaja za radikali, za Zerjavom in za Orjuno. Izkorišča cerkev in vero za preganjanje svojih političnih nasprotnikov, a posebno se je zagnala proti SKS.

Imamo torej pred seboj dva zla. Vprašanje je samo, katero zlo je manjše? To vprašanje rešiti pravilno je največja naloga našega strankinega vodstva. V ponedeljek se je vršila v Beogradu seja zemljoradniškega kluba, v terek pa izredna seja glavnega odbora zemljoradniške stranke. Na torkovo seja sta iz Slovenije odpotovala tovariša posl. Pucelj in Bukovec. Glavni odbor stoji pred težko nalogo. Zaupamo našim možem, da bodo našli pravo rešitev. Pred očmi imajo naš program in končne cilje. Po kateri poti pridemo najprej do uspeha na korist kmečkega ljudstva? Kje je najzanesljivejša pot, da pridemo do uresničenja svojega kmečkega programa? Ne prenačajte se in odgovorite dobro na to vprašanje, brez ozira na levo in desno!

Novi gospodarji - stara metla.

Pričakovali smo, da se bodo novi gospodarji položaja posluževali boljših metod, nego predniki. Do skrajnosti žalostno je bilo hujskanje »Jutra« proti uradnikom, ki niso brez-pogojno klečepazili pred Zerjavom. Do skrajnosti neukusna so bila vsa nasilja, ki so jih prejšnji oblastniki izvrševali na svojih nasprotnikih. Upali smo, da se to temeljito spremeni, čim dobimo nove gospodarje. Toda če zasledujemo zadnje dneve pisavo klerikalnega časopisja, vidimo,

da se novi mogočniki od starih prav nič ne razlikujejo. Komaj so dobili v roke možnost, dajati kralju na podpis ukaze za premeščanje in upokojitve, je v klerikalnem časopisju polno napadov na uradnike, kar pač pomeni, da je kmalu pričakovati raznih sprememb na uradniških mestih. Z drugimi besedami: Z nasilji se hoče nadaljevati; Zerjav je dal premestiti iz Ljubljane celo vrsto uradnikov, ki niso bili njegovi strankarski pristasi. In ni prestavljal morda »državi nevarne ljudi«, nego se je spravil n. pr. s posebno vnmemo na narodne socialiste ter je tudi pristajem SKS preko »Jutra« sporočil, da »jih bo razgnal«. Ako mislijo novi gospodarji nadaljevati Zerjavovo delo, tudi dobro! Sami bodo od tega imeli škodo.

Kot kmečka stranka pa najodločnejše protestiramo proti takemu ravnanju z uradništvom. Premeščanja in vpokojitve stanejo denar. Če ga imate preveč, dajte za pospeševanje kmetijstva, a ne da se denar davkoplačevalcev razmetava na tak culukafrski način. Če so posamezni uradniki res kaj zagrešili, tedaj uvedite proti njim preiskavo in kaznujte jih! Nikakor pa ne gre, da se jih preganja radi tega, da bi se dobilo mesta za prijatelje trenutnih gospodarjev. Uradnik mora poslušati vsak režim. Če ne posluša, ga kaznujte! Da bi ga preganjali samo radi tega, ker je pristal druge politične stranke, to ne gre!

Upravičeno se čudimo in vprašujemo, kako to, da trenutni gospodarji položaja ne najdejo koristnejšega in potrebnjega dela. Pa se je včasih agitiralo med ljudstvom, da so davki preveliki in da Beograd vse požre in vojaki da ne smejo izven Slovenije služiti in ne vemo kaj še. Osebito o priliki zadnjih skupščinskih volitev so klerikalci vse mogoče obljubovali ljudstvu, med drugim tudi avtonomijo. Zakaj sedaj o vseh teh stvarih tako trdovratno molčite in pripovedujete samo o — uradnikih, ki da jih je treba preganjati! Izgleda povsem, da se od demokratov prav malo razlikujete. Oni imajo istotako ob volitvah poln jezik samih lepih stvari, čim pa so prišli do oblasti, so se pečali s samimi neumnostmi: Postavljanje novih velikih županov, premeščanje in preganjanje nedemokratskega uradništva, preganjanje katoliške tiskarne in ljubljanskega škofa, podpiranje in slepo zagovarjanje Orjune in slično. A do kakšnega večjega, res koristnega

dela se niso povzpeli. Vi, ljubi novi gospodarji, ste ravno taki. Prav nič se ne razlikujete od svojih prednikov: Na svoje obljube, ki ste jih dali ob priliki skupščinskih volitev, ste pozabili in pečate se samo z malenkostmi, samo s stvarmi, ki niso prav nič koristne, temveč ljudstvu celo na gmočno škodo.

Vidiš, kmet, tako izgleda v kmečki državi, kjer vladajoče stranke niso voljne delati kmečke politike. Koliko je za tebe nujnih stvari, ki bi se morale urediti, toda mogoče to ne store in tudi namenoma nočejo storiti, ker se boje, da se jim izmuzne iz njihovih krempljev, ako se v državi vse uredi tako, kakor zahtevajo tvoje koristi. Eni kakor drugi te samo farbajo! A spremenilo se bo to šele tedaj, ko bo prišla do moči tvoja stanovska politična stranka! Zato naprej v boj za SKS, brez tega ni kmečke bodočnosti v naši državi!

Osebna dohodnina.

Pri okrajnih davčnih oblasteh je na vpogled predpis dohodnine za leto 1923. Vsak kmetovalec, ki predpis pogleda, se malone onesvesti, ker številke so take, da bo treba oddati ne samo mrtvi inventar, ampak tudi živga, če hočemo zadostiti krivični odmeri dohodnine.

Kmetje po večini niso večji napraviti pravilne napovedi, kako pa tudi, saj je čisto naravno, da ne morejo študirati različnih davčnih zakonov, če ga že preberejo, ga povečini ne razumejo, saj se celo davčni strokovnjaki prerekajo, kako je tolmačiti ta ali oni davčni zakon. Pa saj če napravijo napoved ali ne, pri davčnem oblastvu se ne ozirajo ne na napoved, ne na druge okolnosti, ampak predpišejo kar tja vendar vsoto, da bo v par letih konec vseh kmetij v Sloveniji. Za predpis v letu 1923 so vzeli za podlago dohodek iz leta 1922. Davčna oblast se ni prav nič ozirala na veliko sušo, ki je v tem letu in letu 1923 uničila vse seno in slamo. Prav nič ni upoštevala dejstva, da smo kmetje morali za drag denar kupovati slamo iz Banata in Slavonije, da si ohranimo vsaj tretjino živine, brez katere naša posestva popolnoma propadejo, ampak davčni strokovnjaki pri okrajnih davčnih oblasteh so računali čisto hladno. Od 10 glav živine si prodal 6 glav, za to si dobil 100.000 K in od

teh 100.000 K boš plačal dohodnino. Pri tem niso računali, da so ostale 4 glave tri prodane glave dobesedno pojedle, kajti slamo smo plačevali po 7 K 1 kg, vpoštevali tudi niso dejstva, da je ta izkupiček samo predhodna postavka in da si bo treba hlev na novo napolniti, če hočemo, da nam bo zemlja donášala toliko, da se bomo preživeli. Pri prodaji živine v letih 1922 in 1923 je vsak kmetovalec utrpel 50 % izgube in mesto, da bi se ta izguba vpoštevala pri odmeri dohodnine, se je postopalo ravno nasprotno: k nesreči naj prispeva še država, da bo ta čimvečja. Kjer ni bilo drugega za prodati, da si kmet kupi hrano za žival, je moral v gozd, če ga je imel. Tudi tu je imela davčna oblast silne oči. Kdor je prodal za 10.000 K lesa, tam so videli najmanj 100.000 K.

Pa kdo bo rekel, komur se je zgodila krivica, se lahko popravi, pritoži se, pa bo. To ni tako! Kmet nima pisarne, tudi ne ve kam in kako se naj pritoži, oblasti mu pa v tem pogledu ne samo ne gredo na roko, ampak ga celo ovirajo pri tem. Drugič so pa take pritožbe silno drage in malo upoštevane. Zamujen je dan, draga vožnja in prehrana v mesu. V mestu je treba dobiti človeka, ki pritožbo spiše, pritožbo je treba kolkovati z 20 Din, predno pa zveš za kaj so te obdavčili, moraš tudi odriniti 2 Din za kolek. Tako povzroči pritožba silne stroške, zato je pa sveta dolžnost davčnih oblastí, da pri odmeri postopajo z vso resnostjo in točnostjo, da s tem preprečijo vlaganje tisočev pritožb in zapravljanja v stotisoče narodnega premoženja.

Stari sistem tajnih davčnih zaupnikov je takoj odpraviti. Pri današnjem stanju razmer so napovedi teh zaupnikov popolno neobjektivne. Tak zaupnik ali iz osebnega ali iz političnega sovraštva nalašč napočno napove dohodke svojega nasprotnika. Prakticira se pri davčnih oblastih tako, da se tiho zasliši pristase vseh strank. Najprvo se mu pove, ta in ta stranka je napovedala za pristase te stranke tako, kaj vi pravite k pristajem te stranke? Strast se zbudi, in potem udri po vseh. To je pravi škandal, ki ga je treba takoj odstraniti. V vsaki občini naj bo izvoljen javen odbor za napovedi dohodkov. Vsako leto naj pride davčni uradnik v občino, kjer naj javno zasliši ta izvoljen javni odbor. Preje naj se v občini razglasi, kdaj se bo napovedovalo, tako, da bo vsak

Stara pravda nekdanj.

(Nadaljevanje.)

(Piše Franc Tovornik.)

»Ne, nisem slišal,« pravi radovedni Nergač.

Mlinar je dobro vedel, kakšen skopuh in lakomnež za denar je Nergač, zato je nalašč napeljal pogovor na to stvar in je začel razlagati sledeče:

»Veš prijatelj, tako je bilo: Neki večer meseca septembra, ko je kmet Zarko na Malih Goricah že počival, ga pride nekdo klicat. Saj veš, Zarkova domačija je ona prva, ko pride od vzhodne strani v vas. Kaj pa vendar je,« dé malo nevoljen Zarko in gre odpirat. Lepo vas prosim, dajte mi priprgo. V Mišjem dolu, ravno pod klancem, imam težak voz in ne morem speljati. Prosim, naprezite konje in pojdite z menoj. Jaz vam bom plačal dobro, tako, da se ne boste kesali.« In res, Zarko napreže in gre z njim. Spotoma motri tujca, kdo bi to bil, toda ni ga poznal. Oči so se mu svetile kakor pravemu škrtu, pa kdo bi bil na to mislil. Nekaj časa korakata molče, nato ga vendar Zarko vpraša: »Kaj pa vozite, gospod?« Oglej voz iz Lahovega

grabna na Laško,« mu odgovori šilasto gledajoči možičelj. Ko prideta v Mišji dol, zagleda Zarko doli pod klancem ogromni, gotovo deset metrov dolgi voz, na katerem je bila istotako velikanska truga polna do do vrha, a na vrhu je bilo, kakor sena na visoko, polno naloženih vreč. »Sment ga vzemi, ne vem, če bova speljala,« si misli Zarko. Možičelj je imel pred vozom vpreženih par konj, a drug par je bil privezan vžadi za vozom, kamor jim je dal voznik malo sproti natrgane trave. Tudi konji so se po velikosti prilagali velikanskemu vozu. Zarko je spreletaval neko čudno čuvstvo v tej nenavadni družbi. Zapregli so zdaj njegove konje na sredi, one vžadi privezane pa naprej ter pognali. Zemlja se je tresla, ko so tolkla po njej velikanska kopita orjaških konj in ropotala po njej težka kolesa ogromnega voza. V prvem klancu vstrice Mišjskega do la je šlo dobro, čeprav so konji dihal in sopeli, kakor da so se odprla podzemeljska žrela. Ko pa pridejo blizu Babjega kolena, kakor se tukaj imenuje nagli ovinek ceste, se začnejo konji ustavljati in prhati, kakor navadno stori konj, kadar čuti kako nevarnost. Možičarji začnejo poganjati, pokati z biči po konjih, a konji se ne pre-

maknejo naprej. In naenkrat se za bliska nad njimi in strela udari v deset metrov spredaj stoječo smreko, razčesne jo na dva konca in vrže preko ceste. Da se konji niso ustavili, pa bi jih baš potolklo. »Hvala Bogu!« pravi Zarko, nakar sta ga voznika ošinila z bliskajočimi pogledi. Zdaj so vozili srečno, samo na mostu v Kotah je bilo strah Zarka, da se bo leneni most sesul pod tako težo. Vendar so posreči pripeljali na Vrh do znamenja ravno na mestu, kjer še danes stoji kapela. Navadno so vozniki tukaj ustavili ter odšli prednje konje. Tudi Zarko je hotel storiti isto, toda možak, ki je bil pri zadnjem paru konj, udari s tako silo po Žarkovih konjih, da so se vspeli pokonec in planili v dir. Komaj so jih zadržali pred gostilno Doreta, ki je stala na mestu, kjer stoji zdaj ponosno poslopje »Gostilne pri lipi«. Tukaj odpreže Zarko svoje konje. Voznik ga vpraša, koliko mu mora plačati za priprgo. »Ze veste, kaj in koliko se zaslužiti, ako se gre v takem blatu in ponoči,« mu reče Zarko. »Dobro, pojdite z menoj, in nastavite predpasnik,« reče voznik in ga pelje k vozu, kjer mu nameče iz voza pol predpasnika neke črne tvorine, ki je izgledala kakor sivi lapor. Zarko, ki

se je čudnih voznikov bal, ni upal nič ugovarjati. Obrnil je konje ter žalosten nesel poln predpasnik — laporja. Prišedši malo nižje doli med njive, pa je stresel vsebino predpasnika v obcestno živo mejo. Preklinjal je svojo plitvo pamet, da se je dal nafariati od prefriganih voznikov, ki so ga zdaj tako opetnajstili. Ko pride domu, pokliče hlapca in mu izroči konje, sam pa se jezen poda v hišo. Togoten na vse skupaj pripoveduje ženi vso stvar ter se počasi razpravlja. Ko odveže predpasnik, se razkotali po tleh pravo svetlo — zlato. Joj, kako presenečenje! Z neverjetnim obrazom se sklone in pobere. Ko jih ogleduje, spozna, da so res pravi zlatniki. In kod so? Pogleda in vidi, da je predpasnik imel luknjo in skozi to luknjo se je nasul oni navidezni lapor. Na to tu zavpije: »Jezaš, Marija, jaz sem pa dobil poln predpasnik, a sem vse zavrgel!« Hitro nažge leščerbo in leti nazaj gledat na kraj, kamor je izsypal lapor iz predpasnika. Toda nič ni našel, ne laporja ne zlata.

Tako je pripovedoval zgovorni mlinar Nergaču, ter dostavil: »Vidiš, dragi moj, zato je pri nas tako slabo, ko nam je sam škrt odpeljal vse zaklade našega kraja.«

Nato je vstal ter šel grabiti moko. Medtem se je začelo od zahoda sem vedno bolj bliskati in slišalo se je votlo grmenje. Ko je mlinar pograbil moko, se je podvil Nergač, da se čimprej odpravi. Vzame koš ter takoj gre. Narasla potoka, ki se tukaj stekata skupaj, sta močno šumela. Slišalo se je iz šumenja valov pokanje kamenja, ki ga je prekučavala voda po strugi. Ko pride do broda, na mestu, kjer je zdaj most, vidi, da preko vode ne more, zato gre za potokom okoli, kjer je bila brv brez državev ob strani. »V imenu božjem!« pravi in stopi strahoma na brv. Ko pride na sredo brvi, se ravno nad njim v nizko ležečem oblaku strahovito križema zablika in zagrmí, oči se mu zmešajo, zgubi ravnotežje in zvrne se v potok. »Jezus, Marija,« je zavpil v trenutku, ko je padel, potem pa je voda zaprla njegova izdajalska usta.

Umrl je na zadnjem potu svojega izdajalstva, katerega posel je toliko krat opravljal!

(Dalje prihodnj.)

Poravnajte naročnino!

prizadeti lahko navzoč in bo takoj lahko ugovarjal, če se mu bo godila krivica. Če se bo tako postopalo, potem ne bo pritožb in veliko kletv in nepotrebnega zabavljanja bo odpadlo. Sedaj imajo v državi vso moč v rokah klerikalci in če je le iskrica ljubezni do kmetskega stanu pri teh ljudeh, bodo storjeno krivico popravili. Ne samo zabavljanje in hujskanje, ampak pri resnem delu naj pokažejo kaj znajo.

Radikalna nasilja proti bosanskim zemljoradnikom.

Okrajni odbor zemljoradniške stranke je sklical za 26. julij sejo v Prnjavor v Bosni. Seje se je udeležilo okoli 80 članov odbora. Radikalni so začeli pripravljati napad na zemljoradnike. Sedem radikalov je šlo k okrajnemu glavarju, da napravijo načrt za napad in ko so tega dogovorili, je stopila na čelo radikalov žena okrajnega glavarja in hajd nad kmete, ki so že zborovali v Narodni kavarni. Navalili so med tem, ko so dobili pomoč, na vrata Narodne kavarne in začeli vpiti: Uprite jih! Nastal je pretep, v katerem je bilo okoli 20 ljudi ranjenih.

Nato je prišla policija, razpodela sejo zemljoradnikov in zaprla vse zemljoradniške pravke, radikalne napadalec pa vse pustila mirno oditi, da še dalje pobijajo mirne kmete. Potem so žandarji izgnali iz vseh gostiln vse kmete na ulice, da so radikalni agentje pod zaščito policije in žandarjev reževe pretepali. V neki gostilni so našli žandarji zemljoradniškega poslanca Miletića. Tudi njemu niso prizanesli, tudi on je moral na ulico, da ga je tepla mestna radikalna banda. Od 80 zemljoradniških zborovalcev so jih zaprli 20 samo zato, ker se potegujejo za pravice kmetskega stanu. Ko je vse to minilo, je šel poslanec Miletić v Narodno kavarno, sedel za mizo in naročil kosilo. Pred očmi policije in žandarjev, ki so bili navzoči, sta dva radikalna agitatorja potegnili revolverje in jih naperila proti Miletiću, da če takoj ne odide, ga ustrelita. Pri tem je bil navzoč tudi policijski uradnik, katerega je poslanec Miletić pozval, da ga brani pred napadalcem, vendar ni ukrenil ničesar in Miletić je moral oditi.

Zemljoradniški poslaniški klub je v Beogradu proti takemu postopanju odločno protestiral in zahteval, da se krivice energično kaznuje.

Tako postopanje oblasti presega že vse meje, s silo hočejo, da bo kmet tlačanil gospodi. Takih razmer se bomo rešili takrat, ko bodo vsi kmetje v celi državi organizirani v svoji kmetijski stranki, s pomočjo katere bodo imeli oblast sami v rokah.

Vihar in neurje.

Tako hudega poletja kot letos že ljudje od davna ne pomnijo. Neprestano dežuje. Vsak teden se skoro pojavlja silen vihar, neurje in toča, ki je napravila ogromno škodo poljedelcu. Strašno je bila prizadeta od te nesreče vrhniška okolica, Polhov gradec, cerkniški okraj in nekaj krajev na Gorenjskem. Po Dolenjskem je ves oves in koruza na tleh. Vlada pomoč je tukaj nujno potrebna, ker je bila letina vobče dokaj šibka. Zrna je za polovico manj in tudi krompir ne obeta bogve kaj prida radi prevlekle moče. Ker imamo sedaj za kmetskega ministra klerikalca dr. Kulovca, pričakujemo, da bo pojmoval to težko nesrečo našega kmeta in mu odpomogel v najvišji meri. To pričakujemo tem bolj, ker sedaj ni več izgovora, da Beograd ne pozna naših razmer in da nam sploh Srbi nečejo ničesar dovoliti. Klerikalci imajo v Beogradu najvišjo oblast v rokah in storijo, kar hočejo. Pričakujemo!

Edino najboljši šivalni stroji in kolesa so
JOSIP PETELINC-a
LJUBLJANA

(blizu Prešernovega spomenika ob Ljubljani)

znamke GRITZNER in ADLER za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo v vseh opremah, najnižja cena, 10letna garancija.

Pouk v voženju, krpanju perila in nogavice dobe kupci strojev brezplačno. Istotam igle, olje, posamezni deli za stroje in kolesa. Sprejemamo tudi popravila.

I. kongres Zveze slovenske kmetske omladine.

V dneh 5., 6. in 7. septembra 1924 zboruje v Ljubljani prvič slovenska kmetska omladina. Veliki pomen tega kongresa za bodočnost kmetskega gibanja zahteva od nas, da mu vsi brez izjeme posvetimo največjo pozornost. Teh slavnosti se udeležijo prvi in najznamenitejši boritelji za pravice kmeta vseh slovanskih narodnosti. Češka kmetska mladina prihiti k nam v velikem številu. Z njimi prihiti med nas večje število kmetskih poslancev, njim na čelu minister poljedelstva na Češkem tovariš dr. Hodža, eden prvih boriteljev kmetske stranke na Češkem. Z njimi pridejo zastopniki Bolgarov, na čelu bivši minister za kmetijstvo za časa vlade Stambolijskega tov. Obov, ki je po naključju ušel krvoločnosti sedanje bolgarske vlade. Istočasno pridejo zastopniki kmetskega gibanja na Poljskem in Ruskem. Prvičrat bodo zbrani v Ljubljani zastopniki slovanske kmetske internacionale. Naša dolžnost je, da pri teh velikih kmetskih slavnostih v Ljubljani sodelujemo v kar največjem številu. Ti dnevi morajo biti ogromna manifestacija kmetske misli v naši državi. Poleg prej imenovanih zastopnikov bomo pozdravili v Ljubljani zastopnike kmetskega gibanja iz cele naše države. Tovariši, pripravljajte se povsod, da častno sodelujemo pri tem kongresu. Kdor more, se naj udeleži vseh slavnosti od 5. do 8. septembra. Dolžnost vsakega našega somišljenika pa je, da se udeleži prireditve dne 7. septembra v Ljubljani in dne 8. septembra na Bledu. Naše somišljenike pozivljamo, da povsod organizirajo udeležbo na kongresu. Zlasti naši kmetski fantje in dekleta so dolžni, da se odzovejo našemu pozivu v kar največjem številu. V Ljubljani bodo oskrbljeni za prenočišča in za vse drugo. Vsled tega pozivljamo vse one, ki se hočejo udeležiti teh slavnosti, da najdalje do 1. septembra javijo pripravljalnemu odboru I. slovanskega kongresa kmetske omladine v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, kdaj pridejo v Ljubljano in če hočejo skupno ali posamezno prenočišče, da se vse pravočasno preskrbi. Naše somišljenike pozivljamo, da sodelujejo pri teh pripravah, da bo sprejem slovanskih kmetskih gostov čim lepši in dostojnejši.

Sporod kongresa je sledeč:
Dne 4. septembra 1924: Prihod slovanskih gostov z vlakom ob 16.41 v Ljubljano ter sprejem na kolodvoru; po sprejemu odhod z godbo v prenočišča.

V petek, dne 5. septembra 1924:

Dopolodne:

1. Otvoritev kongresa.
2. Volitev predsedstva kongresa.
3. Pozdravi gostov.
4. Določitev zborovalnih komisij (programatična, organizacijska, strokovno - poljedelska, dijaška).
5. »Poslanstvo omladine v agrarnem gibanju«, predava minister Obov (bivši bolgarski minister za kmetijstvo).

Popoldne:

1. Zborovanje odsekov.
2. Slavnostna predstava v operi: Gorenjski slavček.

V soboto, dne 6. septembra 1924:

Dopolodne:

1. Nadaljevanje dela v odsekih.

Popoldne:

1. Sprejem pravil Zveze slovanske agrarne omladine.
2. Volitev odbora.
3. Organizacijske zadeve.
4. Sprejem odsekov izdelanih resolucij.
5. Določitev kraja in časa zborovanja bodočega kongresa.

Zvečer:

Slavnostni slovanski večer z zabavo. Dne 5. in 6. septembra priredijo gostje izlete v ljubljansko okolico, da si ogledajo naš kmetski dom.

Dopolodne:

V nedeljo, dne 7. septembra 1924:

1. Slavnostna otvoritev kongresa. Pristop imajo vsi somišljeniki in prijatelji našega gibanja.
2. »Agrarizem in Slovanstvo«. Predava dr. Milan Hodža, poljedelski minister češkoslov. republike.
3. Proglasitev organizacije kmetske omladine vseh slovanskih plemen.
4. Položitev venca na spomenik Prešerna.

Zvečer:

Ljudska zabava.
V ponedeljek, 8. septembra 1924: Odhod s posebnim vlakom na Bled in udeležitev narodnega kmetskega praznika.

Občinske volitve.

Šmilcel - Stopiče: SKS 288 glasov, 9 odbornikov; SLS 671 glasov, 21 odbornikov; NSS 43 glasov, 1 odbornik; JDS 73 glasov, 2 odbornika. Lep napredek zaznamuje SKS od lanskil volitev.

Črnaonica: Gospodarska lista 83 glasov, 10 odbornikov; Soc. 27 glasov, 3 odbornike; Kmet.-obrt. lista 37 glasov, 4 odbornike.

ZUPANSKE VOLITVE.

St. Vid nad Cerknico. Izvoljen je bil za župana Franc Sterle iz St. Vida, odlični pristaši SKS, kakor tudi celo občinsko starešinstvo.

Radohova vas. Za župana izvoljen Ludovik Oven, Radohova vas. Svetovalec: Fr. Klemenčič, Janez Grm. Oba pristaša SKS.

Sv. Ana. Ivan Ankele, župan, zaveden pristaša SKS, kakor tudi občinsko starešinstvo.

Cerknica. Za župana izvoljen Matija Obreza. Svetovalci: Remžgar Ivan in Lovko Anton. Vsi odlični pristaši SKS.

Bloke. Župan Stanko Lenarčič, član izvrševalnega odbora SKS.

Razne politične vesti.

»BODIMO TREZNI!«

»Domoljub« to kliče svojim ljudem, češ, sestava nove vlade je za klerikalce »sijajen uspeh«, toda tolaži in svari pričakovati, da bo »že jutri in pojutrišnjem popoln preobrat na do bro«. Pri tej priliki se spomnimo, kakšno demagogijo je uganjal isti listič za časa ministrovanja tov. Puelja. Zahteval je od Puelja celó odpravo suše in toče in še hujših nemogočih stvari. Zato pozdravljamo streznenje »Domoljuba« in smatramo, da je nova vlada vsaj na tem polju dosegla »sijajen uspeh«. Samo zdi se nam, da bo »Domoljubovo« streznenje trajalo ravno tako dolgo, kakor je trajal demokratski nacjonalizem in državotvornost.

DEMOKRATJE PROTI NASILJU.
Zgodil se je čudež! »Jutro« in »Slovenski Narod« sta se začela boriti proti nasiljem od strani vlade. Zakaj ta čudež? Zato, ker demokratiji sami niso več v stanu vršiti to nasilje. E, kako ste neokusni, to menda sedaj sami začnate čutiti!

RADIKALNO-DEMOKRATSKI NACIJONALIZEM.

Ze pred tedni, ko so bili radikalodemokrati prenapolnjeni nacjonalizma in ljubezni do države in ustave, smo imeli priliko vprašati v našem listu te ljudi, kakšen nacjonalizem zastopajo in kako dolgo mislijo pri njem vztrajati? Samo dotlej, ko bodo pri vladnem koritu, ali tudi preko tega? Odgovora takrat seveda nismo prejeli. Vendar ni bilo treba dolgo čakati na njega. Dobili smo ga, čim so sfrčali ti odlični »nacjonalisti« iz vlade. Tako se nam poroča, da radikalodemokrati silno pridno zabavljajo na kralja, ker ni hotel dati volilne vlade nasilnemu Pašiču in Žerjavu. Penijo se od jeze in zabavljajo. Nekak mojster v tem nacjonalističnem udejstvanju hoče biti nek obradikal iz Kočevja. Le-ta po gostilnah razlaga, da »ga je kralj silno polomil«, ker je odvzel vladno radikalno-demokratom in da so radikalni kralja pripeljali na prestol, pa ga bodo zopet spravili stran! Zares imeniten nacjonalizem. In kako okusne so take besede še posebno iz ust predstavnika slovenske radikalije, ko cel svet ve, da se v tej družbi zbirajo samo koristolovci, ljudje brez vsakega idealizma, prepolni želje na račun države in ljudstva napolniti si svoje žepe.

»SLOV. NAROD« SE ČUDI.

»Slov. Narod« poroča, seveda po svoje, o novi vladi. Na koncu pravi: »Čudimo se pa na kroni, ki ne vidi itd.« Torej tudi krona kriva! Ej, nacjonalizem demokratski pa tak, da mu ni para! Mar krona ni ravnila po ustavi, vi modri in patentirani ustavobranitelji?

ZAPUŠČENE SIROTE.

Kdo bi neki to bil? Kdo drugi ko koristolovci, ki so tekom zadnjih let zgolj iz koristolovstva poskakali v radikale in demokratije v prepričanju, da bo radikalno-demokratska slava večno trajala. Pa so se urezali in do bro je tako, kajti ti strankarski koristolovci so naša kulturna sramota, a

vsaka kulturna sramota je na škodo naroda in domovine. In kdo lahko zaide v tako kulturno sramoto? Samo ljudje, ki ne poznajo idealizma, ljudje, katerim sta žep in želodec najznamenitejši stvari v življenju.

ŽERJAVOVCI, PRIBIČEVIĆ IN PAŠIČ.

Krilatico o Žerjavu in cekinu ne bomo ponavljali. Pribijemo pa, da je že 1. 1919. bilo polno glasov, ki so dejali, da sta Žerjav in Kramer pogrešila, ko sta se slepo obesila na Pribičevića. Ravno isto napako sta letos napravila Pribičević in seveda zopet Žerjav, ko sta zapustila demokratsko stranko in se obesila na Pašiča. Dejstva zadnjih let so vso nespretnost Žerjavovo dovoljno jasno dokazala. V največji meri je zaslug mladinskih demokratov, da je vsled njihove popolne politične nesposobnosti prišel zopet na površje klerikalizem.

»BESEDA V VAŽNEM TRENUTKU.«

Pod tem naslovom je napisal v »Narodnem Dnevniku« gosp. dr. Kukovec, bivši demokratski poslanec in minister, kjer svari pred prenapljenimi odločitvami z ozirom na Pašič-Pribičevićev poziv, da je zdaj najnujnejša stvar rušiti Davidovič-Koroščevo vlado. Dr. Kukovec upa, da so klerikalci in radičevci voljni začeti narodno politiko in za vedno opustiti hujskanje proti Srbom in državi. »Dolžnost nas, ki težko zaupamo, bodi opreznost za slučaj, da se naše ne uresniči, kar se mora kmalu izkazati. Za trenutno nestrpnost je pa za nas danes neposredno manj povoda nego n. pr. celo za krono, ki se je tudi z velikim rizikom za svoj veliki predujem zupanja novemu režimu odločila.« Vsekakor možata izjaviti Razume se, da Žerjavovo »Jutro« o tej možati Kukoveci izjavi molči kot grob. So šli »preko«!

RADIČ.

Časopisi poročajo, da sedanja vlada ne bo nasprotovala povratku Radiča v domovino. Prav! Toda mož je s svojim hujskanjem na vsak način zaslužil, da se ga pozove na odgovor. Zato je potrebno, da se Radiča po povratku takoj postavi pred sodišče. Vsako drugačno ravnanje samo škoduje našemu ugledu v tujini.

BOLGARIJA IZZIVA.

V sredo 30. julija je vpadla bolgarska komitska četa pri Štipu v Macedoniji v naše ozemlje ter je 6 naših ljudi ubila, 8 pa ranila. Ker se bolgarski vpadi vedno bolj ponavljajo, nameravata baje Jugoslavija in Grčija v obrambo podvzeti skupne korake.

RUMUNIJA.

V Rumuniji še vedno vre. Na eni strani je med kmečkim ljudstvom veliko nezadovoljstvo proti vladajočim krogom, na drugi strani izkoriščajo to nepovoljno stanje komunisti. Vrše se atentati na vlake, požigi itd., kar je v veliki meri delo komunistov, ki prejemajo navodila in pomoč iz sosedne Rusije. Z ozirom na to je vlada razpustila komunistično organizacijo.

Strankine vesti.

Seja izvrševalnega odbora SKS bo v soboto, dne 9. avgusta ob 10. uri dopoldne pri »Levu« na Gosposvetski cesti. Radi važnosti dnevnega reda, prosimo vse člane odbora, da se seje udeležijo.

Seja glavnega odbora zemljoradniške stranke v Beogradu se je vršila v torek 5. t. m.

Tiskovni sklad. Tov. Alič Forme nam je izročil 250 Din za tiskovni sklad kot poravnavo v zadevi proti g. Fr. Kalanu, Bitnje. — Tov. Pepca Ilgo, Fala pri Mariboru, je darovala 30 Din. Iskrena hvala obema! Posnemajte!

Poziv!

Na podlagi sklepa konference delegatov Jugoslovanske zemljoradniške omladine z dne 6. julija t. l. sklicujemo ustanovno skupščino Zveze jugoslovanske zemljoradniške omladine za dne 7. septembra 1924 ob 16. uri v veliki dvorani Narodnega doma v Ljubljani z dnevnim redom: 1. otvoritev; 2. pozdravi gostov; 3. poročilo pripravljalnega odbora; 4. odobritev pravil; 5. volitev Zvezinih organov; 6. slučajnosti. Ljubljana, dne 4. avgusta 1924. — Za Savez Jugoslovanskih Studentskih Zemljoradniških klubov: St. Tomšič, predsednik.

Kar Vi potrebujete,

to je ELZAFLUID. To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! — Poizkusna pošiljka Din 27.—. — Lekarnar Evg. V. Feller, Stubica Donja, Elza trg štev. 344, Hrvatska.

Dopisi.

Iz Zavrča. Tukajšnji kaplan in mežnar sta za nedeljo 3. avgusta 1924 napravila shod, kjer se je udeležilo po samostojni stranki, da bi na ta način premotili kmečke volilce. Udeležencem so pridigali (bili so večinoma nevolilci in pa iz sosedne Hrvške), da je agrarna reforma tudi za njih itd. Mislijo ti backi, da mi ne čitamo klerikalnega »Slovenca« in »Straže«, ki ob vsaki priliki preklinja agrarno reformo, in to samo radi tega, ker se ni izločilo iz agrarne reforme škofijskih posestev, ki so velikanska. Ker pa iz naše občine niso mogli naloviti k shodu niti deset volilcev, je mežnar v svoji sveti jezi še tisto noč z blatom ometal napredne kandidatne liste in tudi hišo občinskega predstojnika, torej pristno klerikalno obnašanje. Vendar kazen mu je za petami. Vrši se preiskava radi tatvin, kakor tudi radi skrivanja harmonija pred eksekutorjem, torej radi paragrafov, ki izključujejo od volilne pravice. Ubogi mežnarček niti voliti ne bo smel! Kaj pa g. dekan poreče takemu dičnemu uslužbencu? Najbrž čaka, da ga bo občina iztirala, ker ga on noče. Upamo pa, da bo g. kekan, katerega sicer vsi spoštujemo, vse potrebno ukrenil, da bomo enkrat imeli mir pred mežnarjem.

Iz Dobropolja. V vseh treh občinah dobropoljske fare se za občinske volitve SKS prav živahno giblje. Kmetstvo ljudstvo spoznava od dne do dne bolj, kako daleč zapeljava farska stranka kmeta in kako se mu težko godi ravno v časih, ko ima ta stranka največjo moč v svojih rokah. Poleg tega pa spoznava ljudstvo to stranko od druge strani. Zlasti njeno grdo nevhvaležnost proti lastnim pristašem, kar je slučaj z g. Zevnikom v občini Podgori. Najprej človeka izkoristijo in zlorabijo, ko se zaradi njih ljudstvu zameri, ga pa sami vržejo na cesto. Zraven je dobropoljski kaplan pogruntal še eno dobro in zanj pametno misel. Dobiti v Kompoljah, na Vidmu in v Podgori take župane, da bodo vsi trije prenesli občinske pisarne na Videm, jih združili v eno, njega pa postavili za vrhovnega generala, ki bo vse komandiral, tako, da bi bili občinski uradi nekakšna mežnarija in bi mi kmetje ne imeli niti v občini nobenih pravic in besede. Da bi g. kaplan dosegel ta svoj namen, pridno agitira, toda pri pametnih kmetih dobi le dolg nos. Da bi imel kaj več uspeha je napisal v zadnjega »Domoljuba« iz naše sicer mirne doline kar tri dopise, v katerih smeši naše najboljše ljudi. Povemo mu le eno: če bi vi imeli take moke kot so Zakrajšek, Stihar Ivan, Mustar in drugi, bi si vseh deset prvostobolnikov. Ker pa nočejo vam kimati in vaših slabih nasvetov za naše gospodarstvo ubogati, jih napadate in po umazanih straneh obrekljivega in lažnjivega »Domoljuba« mažete. Mislite, da se vas in vašega grdega papirja kdo boji in da bodeste s tem koga ustrašovali! Mi dobro vemo, kako škodljiva je vaša politika nam kmetom in kam bi nas pripeljala, če bomo poslušali v gospodarskih stvareh tiste, ki jim v jeseni nasiljemo polne žaklje in katere redimo v svoji sredi s težkimi žulji svojih rok, ki pa iz hvaležnosti za to ne mislijo na drugo, kakor kako bi zatirali kmeta, obrtnika in rokodelca. Zato, tovariši, ne poslušajte krivih prerokov, nego 10. avgusta vsi kroglijce v našo skrinjico, ne pa kaplanovim podreplnikom!

Črnómelj. Burne občinske volitve so končale in naša kmetijska stranka je izšla iz tega boja ojačena. Vsi naši stari odborniki so bili ponovno izvoljeni in njim se je pridružil še šest, zaveden v zvest pristaši SKS, iz naše kandidatne liste. Klerikalci so spravili vse do zadnjega na volišče. Predsednik volivne komisije je moral sam pomagati nekaterim njihovim volilem vtikati roko v skrinjico. S silo so nagнали ljudi voliti, dočim smo mi mirno čakali, ker smo bili prepričani, da s terorjem se nič ne doseže. In pri cellem tem cirkuškem bobnanju niso dobili več kot šest odbornikov. Če se vzame vso njihovo agitacijo in kar so imeli na razpolago za volitve, je izid dokaz popolne klerikalne polomije in poraza. Ostalih pet odbornikov so dobili JDS in SDS. Župana in občinsko starešinstvo še nismo volili, ker so se klerikalci pritožili proti listi SDS. Rešitve do sedaj še ni, ampak v slučaju, da bomo imeli nove volitve, ne bo niti polovica klerikalcev prišla nazaj. Saj je zadnji čas, da izgine ta protikmetska stranka s površja.

Cerklje. Pri nas je nastopila pri zadnjih občinskih volitvah nova Šusteršičeva stranka s svojo kandidatno listo. Ti kmetje nočejo imeti nobenih skupnosti z Roterjevimi klerikalci, ki jih

po svojih »Lažljubih« kar po sili prigljujejo za svoje pristaše. Na tej listi izvoljeni odborniki ne morejo postati klerikalci drugače, kakor če bi bili podkupljeni, ker so ravno pri teh volitvah videli, kako so prišli klerikalci ob kredit. Z največjo težavo so sestavili kandidatsko listo. Hodili so pet- do šestkrat po vasi kar po štirje agentje. Dva kaplana in profesor in v vsaki vasi po več njihovih cukastih kimovcev. Pa vendar jim je trda predla, dokler ni bilo toče. Tu pa je prišel sam Rotar in jim obetal velikanske podpore iz Beograda. Cisto prav in potrebno je, da to napravi. Zakaj je pa poslanec? Vendar zato še ni treba, da postane človek klerikalec, če ga je zadela nesreča. No, če bi samo samostojnežem pobila toča, bi rekli klerikalci, da je to kazen božja. Ker toča ni izbirala med nami in klerikalci, je pa to previdnost božja. Naj bo, kakor hoče, samo toča je klerikalec pomagala, da je Brodar nesrečo izbral v politične namene. To je zelo grdo od moža na krščanski podlagi. Pričakujemo, da bo čimprej svojo dolžnost in obljubo tudi izpolnil.

Od Sv. Gregorja. V naši občini so 10. t. m. občinske volitve. Boj je zelo hud, kar je zasluga našega župnika Krumpestarja. Kakih sredstev se ta človek poslužuje v našem boju, je dokaz njegova pridiga, ki jo je imel zadnjo nedeljo. Pravil je nekako tako-le: »Kakor ste slišali, bodo v nedeljo volitve. Naša skrinjica je prva, to je tam, kjer so sami krščanski možje ter so za Slovence in proti davkom. Druga skrinjica je za Srbe, za velike davke, je proti cerkvi, z eno besedo, druga skrinjica je orjunaška. Vi ne veste, kakšnega pomena so občinske volitve! Če hočete, da vam ne vržejo iz šole Boga in križ, pridite volit v prvo skrinjico!« Tako nekako je »resnico« oznanjeval ta služabnik božji. Laž je, da je druga skrinjica orjunaška, ker v celi občini ni niti enega orjunaša. Laž je, da hočejo kandidati druge skrinjice večje davke. Laž je, da hočejo naši kandidati vreči Boga in križ iz šole. To vse je laž in vendar Krumpestar tako laž oznanjuje s prižnicel! Ali ima tako naročilo od škofa ali od okrajnega glavarstva, radi bi to vedeli. Hvala Bogu, v naši občini je že dosti razumnih ljudi in tudi mnogi klerikalci že ostro obsojajo Krumpestarjevo početje. Kdor želi, da se v našo občino zopet povrne mir, sloga in red, naj Krumpestarju pokaže hrbet in naj voli v drugo skrinjico!

Babinec pri Ljutomeru. V zadnji številki »Kmetijskega lista« ni mišljena kmetijska podružnica v Ljutomeru, pač pa kmetijska podružnica pri Sv. Bolfenku na Kogu, katere načelnik je g. nadučitelj Košar. Toliko, da ne bo pomote!

Dobrepolje. V nedeljo je tu zboroval Skulj. Iz radovednosti smo poslušali tudi samostojneži. Skulj ima močno odprta usta, vendar nam pravega ni mogel povedati. Vedno je trdil, da za kmeta ne more ničesar napraviti, ni pa povedal, da so klerikalni tigri za duhovnike lahko preskrbeli večje plače in pa to, da bo tudi najbolj neroden in neumen kaplan za časa vojske vlekli še oficirsko plačo. Za sebe je napravil, za kmeta pa nič. Spomnite se, Dobrepoljci, kaj so vam klerikalci za časa volitev vse obetali, znižanje davkov, avtonomijo itd., dobili pa smo polomijo, to je šestkratne davke. Širokousti kaplan Skulj se vam lahko za hrbtom smeji, kajti on je dobil povišano plačo in mi smo morali zato plačati šestkratne davke. Za sebe tigre napravijo, za vas nič. Dobrepoljci, odprite oči, da spoznate hinavce! V nedeljo bodo občinske volitve, zato je prišel Skulj vas farbat. Klerikalci bi radi imeli župana po svoji volji, da bi nas še bolj drli in delali, kar bi hoteli. Postavili bi radi na občinske stroške orlovski dom. Zato, Dobrepoljci, vsi na noge in vrzite kroglice v skrinjico naše gospodarske stranke, da bomo pomedli s klerikalno golaznijo. Poglejte klerikalno gospodarstvo! Stodvanajst tisoč smo leta 1923 plačali za popravilo šole, a kaj so naredili? Nekaj šip in beljenje, to naj stane 112 tisoč? To je prav po odesku! Dobe se tudi kmetje, ki so plačali 500, 1000 in tudi 200 kazni, vse v čast g. župnika, božjega namestnika! Dobrepoljski kmetje, v vseh treh občinah mislite na svoje koristi in otrepite se škodljivih klerikalnih farizejev, ki delajo le za sebe, a za kmeta nič. Prihodnjo nedeljo vsi na volišče in vrzite kroglice v skrinjico gospodarske stranke! — Dobrepoljci.

Iz Zavrča. Gospod urednik! Zadnji dopis iz Zavrča je strašno porazil tukajšnje klerikalne podrepnike, ker se jim je uradno dokazala laž. Tukajšnji mežnar, dopisnik »Slov. Gosp.«, ima pač smolo. Dobro bi bilo, če bi še enkrat šel v šolo in se na različnih pri-

merih — posebno na svojih — prepračil, da ima laž kratke noge. Gotovo je nekad tudi slišal, da »kdor laže, ta tudi krade«, ker ti dve lastnosti sta trdno združeni. Tak človek navadno noče delati in radi tega mora stradati in posledica vsega je, da mora krasti. Gospod kaplan ima lepega pajdaša in agitatorja za skrahirano SLS, ki še do danes ni nič storila za kmečko ljudstvo, temveč samo misli na svoj žep. Najbolj pa ta stranka sovraži siromake in posebno agrarce. Zavida jim, da so dobili peščico zemlje v zakup od agrarne reforme ter deluje na to, da bi jim še to majhno dobroto požrl. Bojijo se, da bi si ljudje opomogli pri volitvah ne bi več brezpogojno ubogali na povelja, ki pridejo potem mežnarjev iz farovžev. Povejmo vam le to, da smo mi vsaj tako dobri kristjani, kakor vi, če ne boljši. Nikdo od nas pa ne bo poslušal tatov in lažnivcev. Mi se držimo svoje agrarne SKS stranke in bomo tudi to volili. O tej imamo dokaze, da nam je že dosti dobrega storila, nasprotno nas klerikalci samo tedaj poznajo, kadar so volitve. Znamenje, da vaša stranka propade, je že tudi to, da že celi teden »čuk« po Hrastovcu skovika ter išče volilce. Ker se tega »smrčaka« vse ogiblje, in kamor pride, prinaša le slabo, je tudi klerikalec za vedno odklenalo. — Čuk na palci.

Iz Temence pri St. Vidu na Dol. — Ker dopisnik v »Domoljubu« še vedno ne neha klevetati o naših občinskih volitvah, zato hočemo tem potom, in sicer v prvi vrsti samo resnici na ljubo tudi mi razložiti celo stvar, da bo jasna vse, zlasti pa še čitateljem »Kmet. lista«. Obzaložanje vredno je predvsem to, da piše članke iz temenske doline tak nevednež, ki je ali tako slabo informiran ali pa sploh ne vé, da je nosilec kandidatske liste vedno tisti kandidat, ki je podpisan na prvem mestu in da se torej lista tudi samo po njem lahko imenuje. Kolikor je meni znano, Fajdiga ni na nobeni listi prvi podpisan in torej se po njem nobena lista imenovati ne more. Potem naj si zapomni »Domoljubov« dopisnik, da kandidatska lista št. 1, katero on imenuje Fajdigovo list, ni bila v resnici nobena strankarska lista, pa naj je bila vložena pod tem ali onim imenom, ampak bila je v pravem pomenu strogo gospodarska, kajti na njej so bili zbrani vsi razen enega sami odlični posestniki-gospodarji, res moške na svojem mestu brez ozira na stranko. Nismo nobeni zagrizeni strankarji, kot so naši nasprotniki, ki so v svojem obupnem stanju napravili nam nasproti kar dve kandidatski listi, in sicer eno SLS in eno Kmetске zveze. Uvideli pa so, kako malo jim ljudstvo še zaupa, zato so si v ta namen najeli še g. kaplana iz St. Vida, da je zanj agitiral. In res se jim je še to pot posrečilo, toda en sam glas nam je manjkal in dobila bi naša skrinjica 4 odbornike, obe nasproti pa le 3. Vsak dan bolj uvidevamo, dase je tudi naše ljudstvo začelo zavedati in spoznavati, da se mora organizirati in da je njegova rešitev edinole v SKS. In zato je bilo tudi naše načelo, postaviti v občinski odbor izključno le može, ki bi res gledali na dobrobit vseh občanov, da ne bi samo nekatere vsled svoje zagrizenosti obkladali z raznimi davki in dokladami, kakor se je to delalo pri starem odboru. Kar se pa tiče šole v Temenci, ki jo pisec tudi omenja, pa bodi za enkrat povedano le to, da ima Fajdiga prostorov za to na razpolago dovolj in jih je tudi brezplačno obljubil šolski upravi; komisija, ki je prišla v ta namen, jih je sposobnim spoznala, zato naj pisec o tem kar jezik za zobmi drži. Ako meni ne verjame, naj se prepriča pri okrajnem glavarstvu.

Iz Voseka, Šmarjeta ob Tesnici. K dopisu »Slov. Gosp.« št. 31 z dne 31. julija 1924 pod »Načrti samostojnežev v Voseku« omenimo za danes mimogrede le sledeče, da imajo dopisniki »Slov. Gosp.« sami polno napak, ki jih očitajo samostojnim kmetom, sicer je pa to znak nemoralnosti in strah pred volitvijo. Želje, da bi bil rad rihtar naš pristaš, so gospoda povzročitelji omenjenega članka še večje je z dokazom da je na kandidatski listi takoj med prvimi in šele za njim zaslужnejši može občine. Da se mu želja ne izpolni, bomo preskrbeli napadeni napredni občani občine Vosek. Glavno je v občini pošteno in koristno delo v prid občanom, nikakor pa ne kake politične hujskarije.

Šmihel-Stopiče. V zadnjem »Domoljubu« se trka po prsih župan Vovk, češ, da ga ne moremo ničesar očitati, in da mu je »Kmetijski list« pohvalil kot najboljšega župana. G. župan naj se nauči brati, potem bo bral v dotičnem »Kmet. listu«, da je boljši, kakor kak slamat s Podgorja, to je pa še daleč do dobrega, nikar najboljši.

Glede napak pa, ki se mu jih po njegovem ni očitati ne more, pride vse lepo po vrsti. »Domoljub« ga hvali kot najbolj krščanskega župana. Za to je dokaz to, da on razlaga razmerje duhovna do vere tako, da imajo duhovni kot božji služabniki gospodarja na križ pribitega, hlapi pa potem delajo kar hočejo. Katoliški pogreb razlaga tako, da se duhovni iz vsega sveta norca delajo, ker pri tem povrh vse obleke srajo oblečejo, ko solnce sveti, svečo nažgo in ko drugi jokajo, oni pa pojejo in še več takih cvetk, ki pridejo še na vrsto. To je torej najboljši krščanski župan. V »Domoljubu« trdi, da je laž, da so ga hoteli klerikalci pustiti na cedilu. Mogoče je res to laž, ker so to povedali sami klerikalci, ki iz navade lažejo, trdil je pa to tudi župan sam pred različnimi uglednimi osebami, torej je on tudi lagal. Glede vzornega občinskega poslovanja prihodnjic.

Loče pri Poljčanah. Ker naše nemurčke grozno veseli, če jim kdo pove malo resnice, si bomo danes nekatere površno ogledali. Na čelu te »odlične« družbe stoji graščak Possek. Seveda v kmečki občini naj bi bil župan graščak. Pred njih naj bi zopet sukali klobuke, ko nas bi kot Slovence podil iz občinske pisarne. Ti časi so, hvala Bogu, minili. Potem menda pride veliki in grozni »kšajk« oštr in lesni trgovec Michl Essich, »trd« Nemec iz Pohorja. Ta je tako »kšajk«, da se zmiraj tožuje in vsako pravdo izgubi. Ti, le pazi, da se pri tebi ne uresniči: Kakor pridobljeno, tako izgubljeno! Govori pa le malo, ker pametne besede še nismo slišali iz tvojih ust, tvojih neumnosti pa smo že sili. Temu čisto podoben je Peter Fleck. Ima trgovino in prodaja vse blago tako drago, kot žefran. Jezik ima ves strupen in pa pravi, da ni butast. Pa mi tudi nismo tako butasti, da bi ga volili. Manjkati seveda ne sme mesar Walland, ki zna dobro kleti v slovenskem in nemškem jeziku. Na živilsko kupčijo v kmetovo škodo se zelo razume. Zdravnik se naj rajši slovensko uči, kot da se vmešava v politiko. Naš Jurček je pa že tako ves slamat in lesen, odkar trži z lesom in slamo. Ker pa les ne gre več, se je vrgel na politiko. Slame ima še nekaj v svoji glavi, pa tiste noče nihče kupiti. Take ljudi naj bi mi volili, da bi nam komandirali in nas drli še bolj kot so nas do sedaj? Bi morali biti za res butasti! Zato v nedeljo prvi skrinjici kroglico, drugi pa figo!

Cirknica. Zadnjo nedeljo smo imeli županske volitve, ki so klerikalce do fermenta porazile, čeprav imajo štiri centralistične ministre. Mi smo si pa v naši avtonomni občini izvolili za župana in svetovalce kmetske može, ki bodo znali prepoditi še tisti klerikalni strah, kar se ga skriva po naših vaseh. E, res je, slabo ste sejali, slabo, ampak še slabše bo, verujte nam. Kajti za dobro žetev med vojsko mora priti za vas sedem kumrnih let. Občina pa ima za župana zvestega pristaša SKS, kakor tudi oba svetovalca.

Iz laškega okraja. Dolgo se že od nas ni nihče oglasil. Prosim torej, tovariši urednik, ako je mogoče sprejeti v »Kmetijski list« moje doživljaje. — Bilo je pretekli teden, ko je neki dan deževal, da sem se napotil mimo Jurklostra — čez Sv. Lenart — na Laško plačevat ta preklicano visoki davek. Ko sem prišel na Velike Gorece, se mi je pridružil nek tamošnji občan. Med razgovorjem sva prišla tudi na politično stran. Pripovedoval je, kako so bili klerikalci jezni po izidu volitev. Par let mirni g. župnik si je samostojne parkrat pošteno privoščil na prižnici. Eden od njih — ki se je enkrat že spulal! — pa se je izrazil, da so odborniki naše stranke sami berači, ker so nekateri le mali posestniki! Prišedši v Sv. Lenart, grem na četrto vina, tovariš pa je šel naprej. Tam najdem neke može, ki so se gnali zavoljo politike. »Sapramiš, tukaj bom zopet kaj slišal,« si mislim in se naredim, kakor da nič ne slišim. Pa res! »Našemu županu se strašno dopade, biti in ostati vedno župan, pa dobro plačan biti,« pravi eden. »Tako na prvi seji se je potoeval, da bi se uradna pota za občino boljše plačevala,« pravi drugi. »Eden od novih odbornikov mu je radi tega nasprotoval; to bo zdaj jezen župan na njega,« pristavi tretji. Govorili so dalje, da ima župan za tajništvo posle 250 Din mesečne plače! »Jo,« sem si mislil, »tako delajo klerikalci za blagor občin! Dobro, da smo jih v Jurklostru odrinili od občinskih jasl. Naša občina je trikrat tako velika, pa ima tajnik manj plače.« Dalje so razmotrivali poročilo »Slovenskega Gospodarja« o nekem prekljanju, ali so neklerikalni odborniki demokrati ali samostojneži. Brbljava »Domovina«, ki je

s tem postala tudi lažnjiva, je namreč poročala, da so izvoljeni odborniki — demokrati. »Kmetijski list« pa je pravilno poročal, da so pristaši SKS. Lahko se pogleda v uradne zapise in se prepriča, da je bila vložena lista SKS. Demokrati, sicer tako številni (?), niso niti poskušali postaviti kandidatsko listo. Vse to je znano dopisnikom »Gospodarja« in »Domovine«, pa vendar bi rada slepomišlila. Tako in še več zlahtnega se misljal in si mislil: »Da bi kmalu doživeli čas, da poženemo demokratsko stranko nazaj v mesta, klerikalno pa v farovžel!« — Popotnik.

Log pri Brezovici. Naši klerikalci kar ne morejo preboleti strašnega in zasluženega poraza pri zadnjih občinskih volitvah. Tri kandidate za županske stolčke so pripravili. Toda vse tri take, da se jih vsak občan brani od daleč. Se nam je prav dobro v spominu, kako je delal oče prvega kandidata med vojsko kot župan. Ubogi bajtariji in delavci! Se tisto malo nam je hotel pobrati, kar smo imeli. Nobenemu revežu ni privoščil prošnje za oprostitev ali dopust iz vojske, ker se je moral vsak boirati za »presvitelega cesarja« in katoliško Avstrijo. Samo županova sinova sta bila oproščena. Vse te krivice se nikdar ne smejo pozabiti in to tem manj, ker so bile storjene od človeka, ki je veljal za glavnega moža na krščanski podlagi. O Petercu pa vam ne bom veliko pripovedoval. Kot župan je uganjal take prismođarije, da so se ga še lastni pristaši sramovali. Mož je klerikalec in s tem je povedano vse. Da je vse sinove spodil od hiše, da skoro ni Dragomercana, s katerim se ne bi tožil, a vsako pravdo zgubil, ker Bog farizejskega klerikalca sploh ne mara, je vsakomu znano. Drugi klerikalci so pa zadnjič pokazali vso svojo divjo posurovelost. Ko so zadnjič popravljali pri cerkvi žlebove, je ta srednji Mole ves čas napadal Trčka, zakaj je volil samostojneže in delavce, a ne klerikalce. In zvečer, ko se ga je ta srednji pri Vrbiču prav po krščansko nažajfal, je tako vpil in zmerjal Trčka, da je vsa vas vkup letela. Nazadnje je pograbil svinjski bat in ga hotel na mestu ubiti. K sreči je Trček prestregel udarec in s tem ušel gotovi smrti. Vse to iz same jeze, ker ni bil izvoljen v občinski odbor in ni postal župan, čeprav ga živ človek ne mara. — To so klerikalci. Tako se ravna po božjih in cerkvenih zapovedih, tako ljubijo svoje nasprotnike in svoje sinove. Pfuj, hinavci! Vedite, da občina nikdar več ne bo klerikalna, ker vas kmetje in delavci predobro poznajo. Obratunali smo z vami za vedno.

Podzemelj. Volitev župana je bila pri nas 13. julija. Izvoljen je bil Janez Smuk soglasno (s 17 glasovi), tako da so tudi klerikalci volili našega tovariša Smuka. Pri volitvah smo dobili 12 odbornikov, klerikalna lista pa 5. Dobili smo pet svetovalcev, vsi napredni. Svetovalci so sledeči tovariši: Jurij Rožman, Miko Brodarič, Matija Filak, Peter Staršinič in Janez Zugelj. Zivelji zavedni Podremeljčani, ki ste pokazali svojo misel za grizenim klerikalcem!

Iz Slovenskih gor. Vstrajnemu laganju in obrekovanju »Slovenskega Gospodarja« in njegovih posvečenih in neposvečenih agitatorjev je uspelo, da je ljudstvo naših Slovenskih gor res verjelo, da so Samostojni krivi, da je bil izvoz vina v Avstrijo zaprt in jim je tudi dalo pri zadnjih državnozborskih volitvah skoraj vse glasove. Da bodo tovariši iz Slovenskih gor spoznali, kako nesramno so jih klerikalni listi varali, naj vzamejo v roke 28. številko »Slov. Gospodarja«, v kateri sam priznava, da se je to zgodilo za časa, ko so bili na vladi klerikalci, t. j. leta 1920, ko še sploh ni bilo nobenega poslanca SKS. V tej številki piše pod naslovom »Izvoz naših vin« med drugim sledeče: »Kako so pokopali izvoz naših vin v Avstrijo. Takoj po prevratu še smo tudi lahko trgovali z nemško-avstrijsko republiko, dokler se ni otežkočila živahna trgovina začetkom leta 1919 z razglasom deželne vlade za Slovenijo, oddelka za trgovino in obrt z dne 13. maja 1919, št. 2819, s katerim se je uvedlo »izvozno dovoljenje«. To dovoljenje je izdajala centralna uprava za trgovački promet v Beogradu, podružnica Ljubljana. S tem razglasom, ki v urejenih razmerah ne bi povzročil nobene gospodarske škode, pa je bil naš izvoz težko ranjen, ker je trajalo mesece, dokler se je dobilo izvozno dovoljenje. Nemška Avstrija še v tem času ni delala nobenih ovir uvozu trgovini vin in Madžari so nemoteno trgovali vse leto 1919 in šele 15. junija 1920 so sklenili pogodbo, da smejo uvažati v Nemško Avstrijo 20.000 l vina — mesečno. Ta pogodba je trajala do 31. decembra 1920, potem pa

je nastopila zopet brezobvezna doba in do sredine leta 1921 ni bil kontingentan uvoz madžarskih vin. Italijanska vina pa so še vedno stala pod strogimi določili stare avstrijske vinskih določbe. Z naredbo našega ministrskega sveta z dne 16. aprila 1920 br. 4858 pa se je na izvoz naših vin uvedla izvozna carina 100 Din za 100 kilogramov. S tem je bil naš izvoz v Avstrijo ubit, posebno, ko se je dne 14. maja 1920 z naredbo finančnega ministrstva br. 16.160 še zahtevala za plačilo »zdrava valuta«. Nemci, ki so imeli še mnogo prazne posode v naših krajih, čakaje na izvozno dovoljenje, so začeli prodajati to posodo po nizkih cenah, naši vinogradniki pa so začeli protestirati proti tem odlokom ter pošiljati deputacije v Beograd. Z naredbo od 5. junija 1920 br. 6503 se je nato izvozna carina znižala na 5 Din za hektoliter. Razveselili smo se tega uspeha in začeli iskati novih zvez, toda zaman. Čeravno je naredba z dne 21. februarja 1921 št. 9802 dovolila celo carine prosti izvoz naših vin. Naredba trgovinskega ministrstva br. 1521 od 4. junija 1921, ki določa, da se morajo vsi iz tujih držav uvoženi sodi na novo cemneirati, ni več škodovala iz enostavnega vzroka, ker nikdo ni več pošiljal sodov v našo državo, izvoz naših vin je bil pokopan. Tako je »Slov. Gospodar« sam ovrgel sedaj svoje laži in obrekovanja nampram samostojnim, računajoč seveda na pozabljenost svojih bralcev. Toda s tem priznanjem nam še ni ustreženo. Sedaj, ko je SLS na vladi, ima najlepšo priliko, da jo popravi. S prostim točenjem pod vejo, za katero ste se najbolj potegovali, nam ni pomagano, ker moramo vino popiti doma; s tem ne boste odpravili vinske krize. Pokažite sedaj, kaj znate, kaj ne znate, že vemo iz bridkih skušenj.

Razno.

»Kmetijski list« je v zadnjem času dobil veliko število novih naročnikov. Prijatelji, nadaljujte to delo! List stane do konca leta 10 Din. Pošljite naslove in takoj pošljemo list s polžnico.

Zelo značilno. »Kmetijski koledar« še ni izšel in »Domoljub« je najmanj znano, kakšna bo vsebina, vključno temu že vnaprej svari svoje bralce pred »Kmetijskim koledarjem«. Tu se zopet vidi, da klerikalci ničesar tako ne žele, kakor obdržati kmeta v temi, nevednega. Seveda, čim nezavednejši je, tem lahkovernejši je in tem lažje ga bodo klerikalci obdržali na vrvi. »Domoljub« istočasno naznanja za 1. 1925 koledar klerikalne kmetske zveze. Ko ga dobimo, si ga ogledamo in če se prepričamo, da bo nudil za kmeta koristnih stvari, ga bomo kmetovalcem toplo priporočili.

Svetujemo svojim pristašem, da čim vestnejše čitajo tudi klerikalno časopisje, tako bodo sami najbolj spoznali hudobnost, pokvarjenost in lažnivost klerikalcev. Vidite, klerikalci, mi si svojim ljudem upamo dati tak nasvet, ker so naši pristaši razsodni in razumni. Mi imamo od takega nasveta samo korist. Skusite vi svojim zaslepljenjem svetovati čitanje »Kmetijskega lista«, če si upate! Vemo, da tega ne boste storili, kajti vi bi zopet imeli le škodo, ako bi vaši zaslepljeni čitali dober in pošten kmečki list!

Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani nam piše: V zvezi s člankom »Tako se ne damo«, objavljenim v Vašem listu št. 19. od 7. maja t. l., obveščamo uredništvo, da je ministrstvo pošte in telegrafa v Beogradu z odlokom št. 47.423 od 17. julija t. l. končno potrdilo, da se na progi Brezice—Novo mesto prevažajo pošta in potniki še tudi nadalje z državnimi avtomobili. — Direktor pošte in telegrafa: dr. Debelak.

Velika nesreča v St. Janžu na Dolenskem se je zgodila zadnjo soboto. Nastala je strašna nevihta. Voda je zalila električno centralo v Krmelju, ki je morala obrat ustaviti. Vsled tega sesalke niso več črpale vode, kar je imelo za posledico, da je voda nenadoma zalila Andrejev rov v šentjanskem premogovniku. 9 rudarjev je prišlo ob življenje, 4 so poškodovani.

Silne nevihte so pretečene dni obiskale mokronoško in ribniško dolino ter laški okraj na Štajerskem. V Hrastovici je strela ubila ženo posestnika Gregorja Brinška, mater pred enim mesecem na Golici umorjenega finančnega uradnika Brinška. Ponekod je padala toča in napravila veliko škodo.

Tridnevni letni kmetijski tečaj v državnih trdnici v Bršlinu. Od 15. do 18. avgusta priredi upravitelj državne trdnice v Bršlinu tridnevni kmetijski te-

čaj za mladeniče in gospodarje. Za revnejše tečajnike se bo skrbelo za hrano in stanovanje. Pouk bo teoretičen in praktičen. Obravnavala se bodo predvsem vsa sadjarska in vinarska dela v poletnem in jesenskem času. Vse prilglastive, zlasti onih, ki reflektirajo na prosto stanovanje in hrano, sprejema le podpisani na glavarstvu v Novem mestu do 10. avgusta t. l. — Drž. upravitelj in srezki ekonom Fran Kafol.

Čebelarstvo društvo za Slovenijo priredi ob priliki obnega zbora dva enodnevna tečaja in sicer: 1. Tečaj za čebelarje začetnike v petek 15. t. m. ob 9. uri dopoldne. 2. Tečaj za izvežbane čebelarje v nedeljo 17. t. m. ob 9. uri dopoldne. Oba tečaja se vršita v Ljubljani v Marijanišču, in sicer v čebelnjaku društvenega predsednika g. Kalana.

Za občinske volitve v Mariboru so Slovenci sestavili skupno listo. Za SKS je na listi tov. dr. Faninger.

Železniška nesreča se je pripetila v četrtek dne 31. julija t. l. med postajo Čušperk in Predole na kočevski progi. Od tovornega vlaka je skočil en vagon s tira, kar je povzročilo, da je padlo 8 vagonov čez skarpno 20 do 25 metrov globoko. Sprevodnik Itan Repanšek je izgubil življenje. Vagoni so bili naloženi z lesom iz postaj Dobropolje in Velike Lašče. Škoda je zelo velika.

Mesto Strumica v Macedoniji ob bolgarski meji je požar popolnoma uničil. Vzrok še ni dognan.

Mariborski drobiž. V Studencih je vpepelil v nedeljo, 23. julija požar hlev in gospodarsko poslopje. Ogroženo stanovanjsko poslopje, katero se je že užigalo, je otela požarna bramba. Zažgali so najbrže otroci. Škoda je samo deloma krita z zavarovalnino. — Truplo strojevodje Puklavca, ki je utonil v Dravi pri Studencih, se je našlo pri Ormožu. — Kako se deložira. Štefan G. bi moral sprazniti stanovanje svojemu hišnemu gospodarju po nalogu stanovanjskega urada. Ker se ni imel kam izseliti, je čakal dokler niso prišli eksekutivni organi in ga postavili na cesto. Deložacija je nudila žalosten prizor. Mož je v obupu začel razbijati pohištvo, pri čemer si je razrezal roko tako neresčno, da je moral iskati pomoči pri rešilnem oddelku. Med tem pa je tekla žena k Dravi z namenom, da se utopi, kar pa je preprečil policijski stražnik. Tako se je ustreglo predpisom in pravici! — Mlad nepridiprav. 10 leten deček je vrgel dne 29. julija g. Fračku, ko se je peljal po Strmi ulici, železni obroč pod motorno kolo, da se je prevrnil v cestni jarek in se pri tem težko poškodoval. Deček je izginil brez sledu. — Knezoškof dr. Karlin se je preselil čez poletje v svojo poletno rezidenco grad Betnavo pri Mariboru. — Vlom. Pri trgovcu Lešniku pri Sv. Miklavžu so vlomili tatovi skozi izločeno okno s tem, da so izrezali šipo ter si nabrali raznega blaga v vrednosti okrog 40.000 Din. — Tat ranil redarja. Dne 30. julija je ob 9. uri zvečer ustavil redar železniškega uslužbenca Ivana Ferada, ki je v ročnem vozičku peljal precejšnjo količino raznih kovinskih predmetov, ko je ravno zavil k barakam v Stritarjevi ulici. Ferad mu je povedal, da pelje iz delavnic ukradeno blago in ga obenem prosil, naj ga pusti svojim potem. Redar mu te prošnje ni bil voljen uslišati, marveč ga je hotel aretirati ter ga zgrabil za roko. Ferad pa je segel z levo roko v hlačni žep po revolver in ustrelil redarja v ramo. Ko je drugi strel zgrešil svoj cilj, je segel po stražniško sablji, katere pa ni mogel izdreti iz nožnice. Oddal je nato še en strel, ki pa k sreči zopet ni zadel. Šele vojakom, ki so prihiteli iz bližnje vojašnice, se je posrečilo tatu ukleniti in odpeljati v zapor. Ranjenega redarja je obvezal vojaški zdravnik, nato pa je šel v bolnico.

Sprejem mladeničev v artiljerijsko podoficirsko šolo v Mariboru. Podoficirska šola v Mariboru bo sprejela 1. oktobra 200 gojencev. Sprejemajo se mladeniči pod sledečimi pogoji: 1. da so državljani kraljevine SHS; 2. da so nad 17 in pod 21 let stari; 3. da so dovršili najmanj 4 razrede ljudske šole; 4. da so lepega vedenja in ne kaznovani; 5. da imajo za vstop v šolo dovoljenje staršev ali varuhov, potrjeno od občinskega urada, in 6. da so neoženjeni. — Prošnje je vložiti do 15. septembra t. l. pri pristojnem vojnem okrožju in jih je kolekovati s kolekom za 5 dinarjev, priloge pa po 2 dinarja. Prošnji je priložiti: domovnico, krstni list, zadnje šolsko spričevalo, navedeno spričevalo, dovoljenje staršev ozir. varuha in potrdilo župnega urada, da ni oženjen. — Vsi prijavljeni kandidati morajo biti 25. septembra t. l. ob 7. uri v šoli (Marjbor, Kasarna Vojvode Putnika, Stritarjeva

ulica) radi zdravniškega pregleda. Kandidati, ki bodo sprejeti, polagajo takoj izpit iz čitanja, pisanja in osnovnih pojmov računstva. Prosilci dobe brezplačni vozni listek. — Šolski tečaj traja dve leti. Po dovršenju šole se gojenci razporede kot podnadredniki po artiljerijskih polkih.

Srbski kmet iz Šumadije, in sicer Radoje S. Gajović iz Kormanja pri Kragujevcu, objavlja v beograjskem listu »Selac«, in sicer v števil. 241 od 23. t. m., pismo, v katerem strogo obsoja radikalno-demokratska nasilja proti zemljoradnikom in pravi: »Poslanci, pridite na shodo k nam v Šumadijo! Kdorkoli bo vzdignil roko na vas, tega zemlja ne bo več živega nosila! Stokrat strašneje je pod radikali, nego je bilo pod tujo vladno. Trpinčeni kmet, ali sedaj vidiš, kake ljudi si poslal v skupščino?« Pismo je dokaz, da se ljudstvu odpirajo oči in da radikalodemokratski tudi z nasiljem ne bodo ničesar dosegli.

Zopet Rade Pašić. Beogradski listi poročajo, da se je dični Rade ponudil vdovi nekega bančnega direktorja, da bo njenih 1500 akcij trbovelske premogokopne družbe v vrednosti pol milijona dinarjev za njo vložil v Slavensko banko. Vdova si je mislila, da ima opraviti s poštenim človekom, pa mu je akcije izročila. Toda kako se je prestrašila, ko je pozneje zvedela, da ni v banki na njeno ime vloženih nikakih akcij, nego so iste vložene na ime dičnega Radeta, sina Nikole Pašića. Ko ga je prišla, se je fante ustrašil in je 1000 akcij takoj prenesel na ime lastnice, a za ostale je prosil, da ga naj počaka, ker je akcije porabil za posojilo, s katerim je trgoval. Vdova mu verjame in čaka. Po daljšem času, ko Rade stvari še ni uredil, ga ona zopet terja, nakar se je fante začudil, kako se morejo akcije od njega zahtevati, ko so iste vendar njegova last. Vdova je Radeta tožila pri sodišču in on se bo moral zagovarjati radi zatajitve akcij v vrednosti pol milijona dinarjev. Po srbskem kazenskem zakonu je za tak slučaj predvidena ječa do desetih let.

Cerkveni rop. V Črešnjevcih v Prekmurju so v lomili predrzni roparji v tamkajšnji cerkev. Razbili so tabernakelj in so odnesli zlato monštranco, vredno 20.000 Din. Na oltarju so pustili list, na katerem je bilo zapisano, da je boljše, da se zlato raztopi, kakor da leži.

Zagoneten požar. V nedeljo 27. julija zvečer je izbruhnil požar v vili industrijca Vinko Avguščina v Polulah pri Celju. Meseca maja je dal lastnik hišo zavarovati kar na šest milijonov kron. Nahajal se je v velikih denarnih težavah. Na dan požara ni bilo nikogar doma. Gasilci so ogenj kmalu pogasili. V hiši so našli mnogo slame, sveč in bencina v odprtih posodah. Okna so bila tako zaprta in zamašena, da ni mogel prihajati zrak in se ogenj ravno radi tega ni mogel razviti. Sumi se, da je lastnik sam zažgal.

Pozor pred žeparji! Posestniku A. Mlakarju je na kolodvoru v Zidanem mostu ukradel neki žepar veliko vsoto denarja, baje 80 tisoč dinarjev.

Ponesrečil se je japonski parnik »Teiré«. Utonilo je blizu 200 ljudi.

Smrtna nezgoda božjastnega. Zet posestnika Blaževića v Kapeli, ki je bolehal na božjasti (epilepsiji), je šel k studencu po vodo. Ker ga več ur ni bilo nazaj, so ga šli iskati in ga našli mrtvega. Napadla ga je božjast, padel je na usta in se zadušil.

Za otrokom. Na neki francoski železnici je padel iz vozečega vlaka sedemletni otrok. 24letna mati in oče sta takoj skočila za otrokom. Ko so vlak ustavili, so našli otroka mrtvega, mati je bila smrtno poškodovana, a oče lahko. Rodbina se je vračala z letovišča.

Stirje otroci so se zadušili v skrinji v Plavni na Češkem. Igrali so se in pri tem zlezli v skrinjo, čije pokrov je padel in skrinjo tako zaprl, da so se otroci v njej zadušili.

Zopet smrtna obsodba. Pri sodnem stolu v Osijeku je bil v torek obsojen na smrt 24 let stari Mate Šimunić, ki je umoril svojo ženo Maro, hoteč se poročiti z neko drugo »prijateljico«. To je šesti obtoženec, ki je bil letos v Osijeku obsojen na smrt.

Izseljevanje iz Jugoslavije. V mesecu maju 1924 se je izselilo 2216 oseb, med temi 892 žensk in 1324 moških. Največ jih je iz Vojvodine, namreč 1352 oseb. Iz Slovenije jih je šlo 80 (7 žensk in 73 moških). Po poklicu je bilo med izseljenci 1229 poljedelcev, kar prelepo dokazuje, kako dobro se godi kmetu pri nas. Otrok in starcev je bilo 813. Po starosti jih je bilo 849 do 18 let, 633 od 18 do 30 let, 638 od 31 do 50 let, 96 oseb nad 50 let. Največ jih je odšlo v Brazilijo,

namreč 1401, v Argentinijo 352, v Kanado 279, v Zedinjene države 156, v Čile 11, v ostale ameriške države 17.

Napol bdi, napol spi. Časopisi pišejo, da živi na Dunaju žena, ki more z enim očesom spati, a z drugim ostane budna. Kadar spi njena desna stran, ne more govoriti, a kadar spi samo njena leva stran, lahko govori in piše.

70 letni novomašnik. Pasavski škof je te dni posvetil v mašnika 70 letnega gimnazijskega rektorja iz Eichstätt — dr. Sebastiana Engenta. Novomašnik se je bil v mladosti posvetil vojaškemu poklicu, kot nadporočnik pa se je poslovil iz armade in postal profesor. Pred dvema letoma mu je umrla soproga, s katero je živel v izredno srečnem zakonu; imela sta veliko otrok, ki so sedaj že vsi samostojni. Po ženini smrti se je dr. Engent posvetil bogoslovnim naukom in postal sedaj mašnik.

Prvo lokomotivo so sestavili na Angleškem leta 1825. Vozila je največ 20 kilometrov na uro. Največja angleška lokomotiva v današnjih dneh prevozi na uro 180 kilometrov in je težka stoštirideset tisoč kilogramov.

Zvezda Mars bo 24. avgusta t. l. tako blizu naše zemlje, kakor že celo stoletje ne. Učenjaki se pripravljajo, da pri tej priliki razkrijejo čim največ Marsovi tajnosti.

Kongres zagovornikov alkohola se je vršil na Holandskem. Zastopanih je bilo po 200 delegatih 20 raznih držav. Kongres je strogo obsodil treznostno gibanje, češ, da nasprotniki alkohola povsod zanašajo nestrpnost in vse pretiravajo. Kongres smatra, da je poraba alkohola koristna za moralno in telesno zdravje človeka. Po kongresu je bila pojedina, pri kateri se je pilo za žive in mrtve. Tako zagovorniki pijače, ki istotako pretiravajo. — Bodi zmeren tudi v pijači, pa boš na pravi poti!

Na državni kmetijski šoli na Grmu (v Novem mestu) se prične šolsko leto v pričetku novembra t. l. Šola ima dva oddelka: Celoletna šola je namenjena v prvi vrsti za učence iz vinorodnih krajev, zimska šola pa učence iz nevinorodnih krajev. Letna šola se prične začetkom novembra in traja do 31. oktobra prihodnjega leta z enomesečnimi počitnicami v avgustu. Zimska šola pa traja dve zimi po pet mesecev, (od začetka novembra do konca aprila prihod. leta). Učenci imajo na zavodu vso oskrbo: stanovanje, hrano in pranje perila. Preskrbina se plačuje polletno naprej in znaša mesečno od 75 do največ 120 Din, o čemur bo oddelčni kmetijski ministarstvo. Na zavodu je tudi gotovo število brezplačnih in polplačljivih mest, ki se oddajajo le revnejšim kmetijskim sinovom, kateri izpričajo svoje uboštvo s premoženjskim izkazom oziroma z ubožnim izpričevalom. Prosilci za brezplačna in polplačljiva mesta se morajo zavezati, da ostanejo po končanem šolanju na domačem posestvu. Namen šole je sploh, da vzgaja dobre kmete gospodarje, zato imajo kmetijski sinovi, bodoči gospodarji, prednost pred drugimi prosilci. — Sprejemni pogoji so: 1. starost ne manj kot 16 in ne več kot 22 let, 2. moralna neoporečnost, 3. telesno in duševno zdravje, 4. z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. — Prošnje za sprejem morajo biti pisane lastnorčno, na celo polo in kolekovane s kolekom za 5 Din in s kolekom za 20 Din za rešitev. Prošnji je priložiti: 1. krstni list, 2. domovnico, 3. zdravniško izpričevalo, 4. zadnje šolsko izpričevalo, 5. navedeno izpričevalo, 6. izjavo staršev oziroma varuha, s katero se ti zavežejo plačevati stroške šolanja. Kdor prosi za polprosto ali brezplačno mesto, mora priložiti še: 1. obvezno izjavo staršev ali varuha, da bo njih sin ali varovanec po končanem šolanju ostal na domačem posestvu, v nasprotnem slučaju pa, da povrnejo zavodu stroške šolanja, 2. ubožno izpričevalo, potrjeno od občinskega, župnega in davčnega urada. Priloge, ki so izpričevala ali uradna potrdila (pod 2, 4. in 5.) je treba kolekovati s kolekom za 20 Din, ostale priloge pa z 2 Din. Prošnje, pravilno kolekovane in opremljene s predpisanimi, kolekovanimi prilogami, se vlagajo do 15. septembra t. l. pri Direkciji državne kmetijske šole na Grmu, p. Novo mesto. Bljži pojasnila v vseh zadevah dale direkcija šole. — **Ravnateljstvo državne kmetijske šole na Grmu, v Novem mestu.**

Mlekarsko društvo naznanja svojim članom in vsem pridelovalcem mleka v ljubljanski okolici, da je v svoji seji dne 3. t. m. sklenilo znižati ceno za 1 l mleka od 16 do 15 K, postavljeno v Ljubljano konsumentu na dom. Vsi prizadeti se prosijo, da to ceno priznajo in se je drže do ponovne premembe, ki bo po tržnih in gospodarskih prilikah pravočasno objavljena. Zaeno opozarja mlekarsko društvo pridelovalce in donalce mleka v Ljubljano, da naj bodo vestni glede kakovosti mleka. Z ozirom na pritožbe mestnega prebivalstva mlekarsko društvo upravičeno sumi, da nekatere brezvestne mlekarije prodajajo slabo, bodisi z vodo mešano ali posneto mleko za sveže in pristno, vsled česar trpi v splošnem ugled mlekarije. Zato je mlekarsko društvo sklenilo naprositi mestni magistrat ljubljanski, da vpelje s sodelovanjem mlekarskega društva kontrolo pri uvozu mleka v Ljubljano in bo zahtevalo, da se ponarejalci mleka temeljito kaznujejo. Naloga mlekarskega društva je, da pazi na to, da se dobro, snažno in pristno mleko dobavlja, ki pa mora biti zato tudi primerno pošteno plačano.

Proslava petletnice osvobodjenja Prekmurja se vrši 10. t. m. v Beltincih, narodno najbolj prubujenem kraju Prekmurja. Na predvečer se vrši proslava v Murski Soboti, kjer je pokopanih 6 junakov Hrvatov, ki so pri prvem zasledanju tega ozemlja dne 3. januarja 1919 letam padli.

Popolnoma varno naložite denar v Ljubljansko posojilnico, r. z. o. z., ki ima jako lepo novoporejene prostore v Ljubljani na Mestnem trgu št. 6. Opozarjamo na oglas.

Gospodarstvo.

NAŠA DOLENJSKA KONJEREJA.

(Nadaljevanje.)

Ta žrebec se je razen tega izkazal tudi kot dober plemenjak in je upati, da bo svoje hitrostne zmožnosti prenesel tudi na svoj zarod.

Orehovica	67	konj in kobil,
Belacerkev	100	> > >
Mirnapeč	180	> > >
Smarjeta	214	> > >
St. Rupert	349	> > >
St. Jernej	678	> > >
Skocijan	159	> > >
Mokronog	126	> > >
Bučka	62	> > >
Raka	262	> > >
Kostanjevica	189	> > >
Cerklje	191	> > >
Sv. Križ	64	> > >
Krško	218	> > >

Skupno 2750 konj in kobil.

Iz te tabele je razvidno, kako razsežen je konjski material za naše razmere v tem, razmeroma ozkem in kratkem pasu Dolenjske. Da pa rabi toliko konjski material svoje oddajne trge, je samo po sebi razumljivo. In ti trgi so sejni v St. Jerneju, Skocijanu in na Bučki, ki pridejo kot konjski sejni v poštev. Vendar odide tujec iz teh sejnov nekako razočaran. Konjerejec namreč ne pelje na te sejne svoj prvovrsten material, temveč le onega, katerega se hoče kot manjvrednega izbežati. Dobrega konja, oziroma kobilu le redkokdo pelje na sejem. To raje obdrži doma, kajti njemu je dobro znano, da na sejni ne bo dobil onega denarja za prvovrstnega konja (katerega bi mu odkupil le kak barantavec), kakor tedaj, ako mu pride kupec na dom. In teh kupcev, ki so pred vojno vedno prihajali z dobro napolnjenimi denarnicami po konje za svoje ekvipaže ali za jahanje, teh kupcev ni več. Vsled tega imajo tukajšnji konji tako slabo ceno, da ne morejo več konkurirati z neprimerno dražimi slavonskimi jukerji, ki v krvi gotovo zaostajajo za tukajšnjim materialom. V sosednji Hrvaški, kakor tudi Stajerski se pa razvija sedaj po vojni v prvi vrsti noriški in belgijski material, ki tako občutno na trgu prevladuje, da lahki konji poleg njih v prav mali meri prihajajo v poštev. Ako bi si interesenti ob priliki premovanja konj ogledali prignani material, potem bi pač videli nekaj, kar se na sejnih navadno ne vidi. Pred-

V koliki meri je v naštetih občinah razvito konjereja in sploh živinoreja, je razvidno iz tabele, sestavljene po rezultatu zadnjega letnega štetja:

politični okraj Novo mesto.	
977 govev in 1102 prašičev	
1880 goveda in 1004 prašičev	
1621 goveda in 3387 prašičev	
597 goveda in 727 prašičev	
541 goveda in 363 prašičev	
457 goveda in 497 prašičev	
910 goveda in 849 prašičev	
943 goveda in 905 prašičev	
589 goveda in 383 prašičev	
831 goveda in 2133 prašičev	
1088 goveda in 1182 prašičev	

navedeni vzroki ženejo mnoge konjerejce neprestano na misel, da bi mešali svoje konje z mrzlokrvnimi, kajti tudi njim gre ljubezen do konjereja skozi žep. Le vsled takih razmer na tukajšnjih sejnih se tudi niso mogli udomačiti tuji kupci, ki pridejo danes kot resni odjemalci v poštev in to so Italijani. Poskusili so in kar je bilo dobrega, so kupili in dobro plačali. Ker pa je bilo le premalo dobrega na trg poslavljen, jih ni več, kajti obrnili so se v Slavonijo, Bačko in Banat, ki se med vojno mnogo manje trpeli, nego naši kraji. Res je, da je bil tekom zadnjih dveh let zunanji izgled tukajšnjih konj slabši, toda to je povzročila slaba letina na krmi. Vendar so sedaj ti nedostatki odpravljani in je izgled konj ob priliki zadnjega premovanja posetnike prijetno iznenadil. Treba je pri tem upoštevati, da konji pri kmetu le redkokdaj okusijo oves in da obstoji njih hrana le v senu in detelji. Ravno iz tega je razvidno, da so tukajšnji konji zelo zadovoljni in tudi pri slabi hrani dobro uspevajo. Mnogo posestnikov konjerejev ima svoje gozdne parcele v Gorjancih, katerih pota so vsa jako strma in jako slaba, a pozimi zamrzla in poledenela. Iz najvišjih gozdnih parcel se pa vlači ravno med najhujšo zimo dan na dan drva v dolino in to vse s konji. In vendar se le redkokdaj sliši o kakih nesreči. To je tudi jasen dokaz, da so poleg drugih lastnosti ti konji tudi splošno terensko sigurni in varni.

LETOŠNJI VELESEJEM IN NAŠI KMETOVALCI.

Ljubljanski velesejem je pridobil od prvega početka veliko na ugledu vsled svoje solidnosti in vzorne ureditve. Z veseljem moramo pozdraviti, da se je ta velevažna gospodarska institucija obdržala, in prepričani smo, da se bo od leta do leta še bolj razvijala ter nudila naši industriji in trgovini krepko oporo v teh težavnih časih.

Uprava velesejma je storila letos velevažen korak v razvoju te gospodarske naprave ter uvedla razstavo živine, poljedelskih pridelkov in lovsko razstavo. Ta korak pozdravljamo ter želimo, da se bi obnesel v polni meri. Mogoče bodo prvi koraki v tej smeri težki in neokretni, toda to nas ne sme ustrašiti, da ne bi šli dalje. Uprava velesejma je s temi novimi uvedbami odprla napravo velesejma našemu kmetkemu ljudstvu, katere mu s tem omogočeno priti s trgovci v direktne stike. Naš kmet prideluje mnogo stvari, ki bi jih lahko dobro prodajal ter si s tem omogočil boljše eksistenco, toda vse to je ostalo v domači vasi omejeno na najozji krog odjemalcev. Ljubljanski velesejem bo z uvedbo tega kmetijskega oddelka pridobil na vrednosti in zanimivosti. Zeleni bi bilo, da stopi tozadevno uprava velesejma v stik z našimi kmetijskimi strokovnjaki ter skrbí za to, da se pri teh gospodarskih oddelkih uvede gotov sistem, ki bi imel polagoma tudi velik vpliv na razvoj našega gospodarskega življenja.

Našim somišljenikom prav toplo priporočamo, da si ogledajo letošnji velesejem in da povsod delujejo na to, da se posreči izvesti gornji načrt.

ZA REŠETARJE.

Rešetarstvo je v ribniški dolini po ogromni večini hišna industrija. A ne samo, da so poedine hiše rešeta in drugo »suho robo« izdelovale, nego so poedini proizvajalci to robo tudi sami raznašali po svetu in prodajali. Ribničani so s svojimi krošnjami prišli silno daleč. Narodna pesem zato pravi:

Sem Ribničan Vrban,
po celem svetu znan.

PERONOSPORA ALI PALEZ

je v naših vinogradih napravila mnogo škode. Napadla je listje in večinoma tudi grozdje. Kdor je v juniju vsaj dvakrat pravočasno škropil, je obvaroval vsaj glavne liste, ki stoje okoli grozdja in kakega pol do enega metra nad njim. Napadeni vršičke kaže sedaj najbolje odstraniti, kajti na njih se razvijajo samo še trosi peronospor, ki padajo na grozdje in razširjenju peronospore še bolj pospešujejo.

Značilno za nas je, da večina vinogradnikov še danes peronospor ne

grozdu še ne pozna in misli, da ima opraviti s plesnobo, ker je tu pa tam kaka jagodica obdana s tenko, rahli volni podobno glivično rušo peronosporo.

Razloček med pravo plesnobo in peronosporo na grozdu je sledeči: Od prave plesnobe (oidija) napadena jagoda je na površini siva, znotraj pa zdrava in meso lepo zeleno. Plesnoba napada jagode na površini, zato je le njena kožica bolna (krhka); napadene jagode pozneje razpočijo in se posušijo, ampak ne odpadejo.

Od peronosporo napadene jagode dobe najprvo, medlo svinčeno barvo, pozneje potemne, se sfrknejo, počrne in odpadejo. Tu pa tam dobimo sicer tudi z rahlo volno obdana jagoda. Ta siva prevleka je glivična ruša, ki vsebuje nove trose peronosporo. Posebno majhne, v rašči zaostale jagode nosijo ono bolno volno, ki jo mnogi smatrajo za plesnobo (oidij).

Radi te prevleke se imenuje peronospora tudi nepravna plesen. Znotraj izgledajo od peronosporo napadene jagode nekoliko sparjene, kakor gnile. Če smo torej v dvomu, ali nam napada grozde peronospora (palež) ali plesnoba (oidij), prerežimo ali preščinimo napadeno jagodo. Če vidimo, da je meso jagode nekoliko gnilo, kot bi bilo oparjeno, mori grozde peronospora (palež), če pa je jagoda napadena od plesnobe (oidija) je znotraj zdrava in lepo zelena, le kožica je siva.

Proti peronospori škropimo z galico oziroma z bosnapasto, proti plesnobi žveplamo oziroma škropimo s sulikolom, salojidnom, hipermanganatom itd.

B. Skalický.

KMET IN TRGOVEC.

(Dopis iz krškega okraja.)

Ne spominjam se, da bi bil doslej čital v »Kmetijskem listu« kake posebne pritožbe proti trgovcem, ki žive med kmečkimi ljudstvom. Iz tega se da brezdvomno sklepati, da vlada med podeželskim trgovcem in ostalim podeželskim ljudstvom dobro in zdravo razmerje. Ljudstvo ve, da mu je trgovina potrebna, a trgovci zopet se potrdujejo, da ljudstvu s svojim delom koristijo. Nabavljajo mu potrebščine in vnovčujejo njegove pridelke, eno kakor drugo z ozirom na močno konkurenco med trgovci, po cenah, ki so za ljudstvo čim boljše.

Kljub vsemu temu, se moram danes pritožiti čez trgovce. In sicer tu ne mislim na trgovce v Sloveniji vobče, nego gledam samo razmere v Krškem. V tej občini so se nedavno vršile občinske volitve. Občina je izključno po nerodnosti demokratov prešla v klerikalne roke. Vzrok je v prvi vrsti v tem, da so demokrati z vso silo agitirali proti naši SKS listi, ker so mislili, da bodo s tem volice odvrnili od naše liste in jih pridobili zase. Izid volitev je pokazal, da so delali demokrati napačne račune, kar je »Kmetijski list« svoječasno že poročal.

Ta demokratska taktika nas je iznenadila. A še bolj nas je osupnilo dejstvo, da so se trgovci v Krškem posebno vneto udeleževali volilne borbe na strani demokratov in proti naši kmečki stranki ter so poraza potemtaka v odlični meri sokrivi. Ne razumem, zakaj so trgovci povsod tam, kjer se pojavi par demokratiških škričev, takoj proti kmetu. Ne razumem tega, toda tudi po vzrokih nočem spraševati. Njihova stvar je, če nečijo z nami. V tem pogledu imajo na vsak način popolno prostost. Toda istotako zahtevamo prostost zase, da si uredimo svoje razmerje do njih tako, kakor se bo nam najbolje dopadlo. To treba povedati jasno, da ne bo nespopravljeno.

Kaj mislijo somišljeniki drugod, ne vem. Kar pa se tiče Krškega, smo tukaj z ozirom na izkušnje iz poslednjih občinskih volitev mišljenja, da se naj pristaši SKS osvobodijo od svojih strankarskih nasprotnikov s pomočjo nakupne zadruge. Napravimo si svojo zadrugo in sami nabavljamo iz prvih virov blago, ki ga potrebujemo, potem naj pa naši nasprotniki iz trgovskega stanu delajo, kar hočejo. Bodimo malo bolj samozavestni, pa se bodo drugi stanovi takoj naučili nas malo bolj spoštovati, nego nas ponekod spoštujejo danes. Ta pot bi utegnila biti, tako mislim, za našo kmečko stranko zelo koristna.

ZMAGOSLAVJE ZADRUŽNE MISLI.

Vsako veliko gibanje, ki se polasti narodov, je raznih dobah svetovne zgodovine, je vzkliko iz skromnih začetkov, da po sili in mogočnosti vodilne misli, ki podžiga posameznika — navduši narode in osvobodi cele narode, ali da vzplamti kot žareč meteor, a ne naleti na razumevanje in navdušenje ter se pogrezne v morje pozabljenja prav brez sledu.

Novodobni zadrudni pokret spada brez dvoma med one ideje, ki so prodre po celem svetu in ki izkazujejo toliko osvojevalnih uspehov, da se z njimi ne da primerjati nobeno drugo gibanje preteklosti. Njegovi začetki so bili povsem neznatni in mnogo poskusov, najti pravo obliko, da se vpleje ta nova zamisel v stvarnost, se je ponesrečilo. Šele preprosti rožalski tkalci so morali svetu dokazati izvedljivost zadrudne ideje v praksi z ustanovitvijo zadruge na podlagi samopomoči, ki naj s tisočimi ostalimi zadrugami, ustanavljaljajočimi se na enakih ali sličnih osnovah po celem svetu, dvigne najubožnejše plasti človeške družbe npravo in gospodarsko ter deluje za razvojno preobnovo družbe na podlagi družabne pravičnosti.

Seme, ki so ga zasejali rožalski tkalci, je obrodilo nad vse bogato žetev, kajti prej, kot v enem stoletju, je preletel nauk o zadrudni organizaciji na temelju samopomoči celi svet, tako da danes ni več kulturnega naroda, v katerem se ne bi zadrudna ideja močno usidrala. V mnogih državah postaja zadrudništvo najvažnejše sredstvo k preobrazbi javnosti, ki jo je svetovna vojna speljala na stranpota, v smeri, da bodo vsi sloji naroda pripravljani k složenemu sodelovanju, medsebojnemu spoštovanju in zaupanju.

Dosedaj se je pri snovanju zadrudnih organizacij oziralo na stanovske in politične interese, po katerih se je zadrudništvo razdelilo na tri glavne člene: delavsko, zemljiško in obrtno. Delavsko zadrudništvo obsega v prvi vrsti konsumne in proizvajalne zadruge, kmetstvo se je ukoreninilo v svojih kreditnih, proizvajalnih in skladišnih zadrugah, obrtno zadrudništvo pa je bilo po svojem članstvu navezano na proizvajalne zadruge. Te tri velike skupine zadrudne organizacije pa ne predstavljajo mogočne celote, temveč se drobijo na celo vrsto zadrudnih zvez, ki so pod vplivom gotovih političnih strank, ki v članstvu zvezi včlanjenih zadrug vidijo svoje strankarske pristaše ter z gospodarsko - zadrudnim delovanjem poskušajo pridobiti njih zaupanje. Bilo bi nesporno koristno in značilno bi silen razmah in napredek zadrudništva, ko bi se poseganje političnih vplivov v zadrudne organizacije odpravilo, a razmere pri nas in v tujini se razvijajo tako, da moramo s to razviritvijo zadrudništva tudi v naprej računati. Iz istih razlogov bo to razčlenjenje podžigalo k uspešnemu tekmovanju zadrudnih zvez podobnih kategorij, ki bo končno tudi v korist članstvu take zveze, ako pride s sistematičnim in poštenim delom do nje.

Ako zasledujemo celotni razvoj zadrudne organizacije celega sveta, moramo priznati velike uspehe, ki jih je doseglo delavsko zadrudništvo posebno v zapadnih državah. V političnih borbah delavstva za premoč socializma ali komunizma, ki so ju voditelji označevali kot sredstvo za porušenje samopašnega individualizma in za preobnovo gospodujočega gospodarskega sistema, je zmagal nazor, da je zlata srednja cesta, s katero se delavstvu največ pomore, zadrudno gibanje. To naj najprej vzgoji mase za nov gospodarski sistem z združevanjem gospodarsko najšibkejših, reševati jih odvisnosti, a za doseg najvišjih gospodarskih uspehov vplejati zadruge k racionalnemu velpodjetništvu na podlagi kolektivizma.

Kmetstvo zadrudništvo pojmuje svoj smoter nekoliko drugače, ker vztraja na zasebni lastnini in odstranjuje vse izrastke dosedanjega liberalnega reda s tem, da štiti pred gospodarsko močnimi posamezniki gospodarsko šibkejšo, združujoč izkoriščane v močne gospodarske enice na podlagi samopomoči. Da se je na tem polju doseglo vidnih uspehov, nihče več ne taji. V gotovem pravcu pa je kmetstvo zadrudništvo zaostalo za delavskim in sicer s tem, da dosedaj ni uspelo izvesti skupne mednarodne, kmetijske zadrudne centrale, v kateri bi se osredotočile zveze posameznih držav, v svrhu enotnega postopanja v zadrudnih vprašanjih in v obrambo svojih ogroženih interesov.

V tem pravcu nas je prehitelo delavsko zadrudništvo, — kar se ima zahvaliti predvsnovno političnim stikom svojih delavcev s tujino — z ustanovitvijo svojega »Mednarodnega zadrudnega saveza« s sedežem v Bruslju,

katerega predsednik je Nizozemec G. Goedhart. Ta centrala obsega 63 zadrudnih zvez iz 30 držav, ki zopet združujejo 67.000 konsumnih in ostalih zadrug. Omenjeni savez je prevzel nalogo, prirediti letošnjega leta v Gentu v Belgiji zadrudno razstavo, na kateri naj se ob udeležbi zadrug celega sveta pregleda zadrudno delovanje in se pokaže javnosti celega sveta, kaj znači zadrudno gibanje za svetovno gospodarstvo in za svetovne družabne razmere.

Kmetstvo zadrudne organizacije Č. S. R. (češkoslovaške republike), četudi niso članice omenjenega saveza, se niso niti za trenutek pomišljale, obiskati te mednarodne zadrudne razstave v Gentu — ko so bile na njo povabljene — in Centrokoooperativ, kot središče kmetijskih v ČSR, je izvršil takoj potrebne predpriprave, da se s svojo izložbo dostojno izkaže v oddelku, pridržanem naši državi.

Obiskovalci letošnje gospodarske razstave v Pragi so pregledali v resnici zanimive zbirke diagramov, zemljevidov in slik, ki bodo kot skupina izstavljene v Gentu in ki bodo obsegale vse, kar najbolj dokazuje čudovit razvoj našega kmetijstva in trdno podlago, na kateri temelji zadrudno gibanje. Razstava bo uradno otvorjena jena 15. junija t. l. in odšla je v Gent tudi češkoslovaška delegacija, da se udeleži I. mednarodne razstave. Prepričani smo, da bo naša izložba naletela na zaslužen zanimanje in pozornost vseh obiskovalcev, posebno še onih iz zadrudnih krogov. Se večjega pomena za nas pa je, da nas je ta razstava zbližala s predstavitelji drugih zadrudnih skupin, s katerimi smo se mogli pogovoriti o skupnih uspehih in nepravilih in s katerimi smo bili končno soglasnega mnenja, da je že minula ona doba, v kateri je hodila vsaka skupina svojo izhono pot, ne oziraje se na druge, in da je v interesu vsega članstva ter zadrug samih, da bi se zadrudna ideja povspela do skupnega delovanja in do zaslombe vseh zadrudnih slojev.

Spoznanje o nujnosti tesnega sodelovanja med delavskimi, kmetijskimi in obrtnimi zadrudnimi zvezami moramo smatrati kot zmagoslavje zadrudne ideje, in nadamo se, da bo genska mednarodna razstava mesto, na katerem bodo pripadniki raznih narodov in raznih stanov s spoštovanjem in priznanjem pregledovali delo onih, na katere so do danes gledali kot na svoje konkurente ali celo kot na svoje nasprotnike.

Inž. Ferd. Klindera, predsednik Zadrudne zveze v Pragi.

ZADRUŽNI POUK NA UČITELJSČIH.

Tov. Pirnat, šolski ravnatelj v Mokronogu, je na letošnjem občnem zboru Zveze slov. zadrug predlagal, naj se vlado pozove, da uvede v učiteljski redni pouk iz zadrudništva. Predlog je bil kot zelo umesten soglasno sprejet.

Učitelj se je od vse inteligence do slej izkazal kot najboljši sodelavec v kmetijskem zadrudništvu. Odlikoval se je po ljubezni do stvari, po nesebičnosti, vstrajnosti in po volji zasledovati in proučevati vsa vprašanja, ki se tičejo njegove zadruge posebej in zadrudništva vobče. A največja njegova odlika je njegova nepristranost. V tem se silno razlikuje od duhovnika zadrugarja. Tudi duhovniki so pridno delali in še delajo v zadrugah, toda njim je tudi v zadrudnem delu strankarstvo glavna stvar. Zadruga mora biti v oblasti duhovnikove stranke, drugače duhovnik ni voljan sodelovati, medtem ko je polno slučajev, da učitelj odlično sodeluje tudi v zadrugi, ki ni v rokah njegovih strankarskih pristašev. Le še ena je razlika med učiteljem-zadrugarjem in duhovnikom-zadrugarjem: Duhovnik je srečen v zadrugi le tedaj, če se vse brezpogojno pokori njegovi komandi, medtem ko učitelj vedno pospešuje stvarno in miselno sodelovanje odbora in vseh zadrugarjev ter se sam smatra kot učitelja in svetovalca, a ne kot komandanta zadrugarjev. V učiteljevo zadržanje istotako bolj odgovarja bistvu in ustroju zadruge, nego zadržanje duhovnikov.

Vse to je že zdavnaj napotilo zadrugarje, da so izražali željo, naj se na učiteljskih upelje pouk iz zadrudništva, da bodo bodoči učitelji prinesli že iz šole temeljne pojme iz zadrudne teorije (zgodovina, načela, sodobno stanje) in najglavnejše iz zadrudne upravne in poslovne tehnike. To je tem važnejše, čim starejša postaja naše zadrudništvo. V prvih početkih je zadostovalo manje znanja in več dobre volje. Čim bolj se zadrudništvo razvija, tem večje znanje je zraven dobre volje potrebno, tem večje strokovno predizobrazbo je treba

preskrbeti onim, ki jih smatramo za glavne delavce v zadrugah. Vse to so zelo upravičeni razlogi za zahtevo, da se naj zadrudništvo poučuje na učiteljskih. V Sloveniji je učna uprava že pred leti priznala upravičenost te zahteve in je dovolila, da se na moških učiteljskih v Ljubljani in Mariboru uvede zadrudništvo v četrtem letniku kot neobvezen predmet z eno tedensko uro. To je začetek, skromen sicer, ali začetek je. Izkoristimo, kar imamo, a obenem se borimo, da dobimo več; da dobimo toliko, kolikor je v sedanjih razmerah potrebno. Borimo se, da se zadrudništvo upelje na moških učiteljskih kot obvezen predmet z najmanj dvema urama na teden. Ni dvoma, da bo taka odločba na nadaljnji razvoj kmetijskega zadrudništva vplivala silno blagodejno.

Industrijsko-obrtna razstava v Mariboru od dne 15. do 28. avgusta 1924. Razstava se vrši v poslopju Dekliške meščanske šole, Cankarjeva ulica, na dvorišču iste in na vrtu dnevnega zavetišča in ne v Götzovi dvorani, kakor so nekateri listi pomotoma poročali. Pisarna razstave se nahaja na razstavnem prostoru v Cankarjevi ulici št. 5 (šola), kjer dobe zainteresirani vse potrebne informacije. Razstavljalci obrtniki in industriji lahko svoje predmete že sedaj postavijo na razstavni prostor, kjer je isti že pripravljen. Definitivna dodelitev se bo šele izvršila prihodnje dni. Ko se bodo prostori dodeljevali, se pokličejo razstavljalci na določena mesta, tako, da bo vsak razstavljalce takoj lahko svoje glede prostora povedal. Obrtniški vajenci, kateri mislijo na letošnji razstavi razstaviti, naj takoj pošljejo svoje prijavnice, da bo mogel odbor pravočasno in pravilno razdeliti prostore. Predmete, ki jih mislijo vajenci razstaviti, lahko takoj na razstavni prostor dostavite. Vajenci! Izdelajte vaše predmete čisto, lepo in okusno, ker se bodo isti ocenjevali in le po lepem in čistemu delu ocenili.

Poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo. Stanje v Savinjski dolini. Večkratne padavine in hladne noči (ca. + 7° R) so povzročile, da je hmelj v tvorbi kobil neljubno običal. Temeljita sprememba vremena k boljšeju je potemtakem nujno potrebna. Se to zgodi, pridelali bomo letos — pri povečani nasajalni ploskvi — morda toliko kot lani; v nasprotnem slučaju bo pa letošnji pridelek več ali manj zaostal za lanskim. Če se bo tudi v zgodaj obrezanih nasadih obiranje hmelja pričelo okrog 15. avgusta, se bo isto splošno zamoglo pričeti šele par dni pozneje.

Poročilo Hmeljarskega društva v Zaleu. Stanje na Češkem. Danes smo vnovič pregledali večino naših nasadov in se prepričali, da je njih stanje večinoma prav zadovoljivo. Vreme je bilo prav spremenljivo. Nekaj je bilo vročih dni in toplejših noči. Dne 22. t. m. je bila nevihta z burjo. Od navedenega dneva se je pa zrak ohladil in so noči prav hladne; toplomer kaže večkrat le 5° toplote. Hmelju to ne ugaja in se tvorjenje kobil le počasi izvršuje. Sploh je stanje rastlin v enem in istem nasadu prav različno. Takšni nasadi ne bodo dajali toliko pridelka kot se je pričakovalo. So pa tudi nasadi, ki bodo dajali polno letino. Rabili bi nujno toplejše dneve in tople noči, da bi zamogel ves evet prehajati v kobule. Z obiranjem bomo pričeli šele koncem avgusta. Upanje na dobro letino je precej ugodno in bo ista precej presegala lansko. — Cene za lanski pridelek so od 3800—4000 tK za 50 kg — Mednarodna konferenca srednjeevropskih hmeljarskih organizacij se bo vršila dne 15. avgusta t. l. v Zalcu.

Poročilo Hmeljarskega društva v Zaleu. — Stanje na Češkem. — Zadnji teden meseca julija se je vreme spreobrnilo na boljše, kar je razvoju kobil ugodno. Iz zgodaj obrezanih nasadov se že vidijo skoraj izgotovljene, pa redke kobule, v pozneje obrezanih nasadih cvetje šele začenja prehajati v kobule. V prvih nasadih se bo pri normalnih razmerah pričelo obiranje posamezno v drugi polovici meseca avgusta, v drugih pa pozneje. Upanje na dobro letino je še precejšno. Mnogo je nasadov, v katerih se kobule vidijo šele v drugi tretjini drogov, mnogo je pa tudi takih, v katerih oru-meneva listje od spodaj gor, kar je povzročil solnčni palež (?). Za drugo je pa rastlina zdrava in brez mrčesa. Da bo pa zamogel ves evet prehajati v kobule, za to je potrebno ugodnega vremena do obiranja. Na hmeljskem trgu ni kaj posebnega; dve mali partiji sta se prodali po 4400 do 3500 tK za 50 kg. Češkoslovaški hmeljarji so pri vladi dosegli, da se bo smel iz

Čehoslovakije izvažati hmelj v poljubni množini in brez posebnega dovoljenja.

Hmeljarsko društvo za Slovenijo javlja svojim članom, da ministrstvo saobračaja še danes ni rešilo prošnje za polovično voznino hmeljskim obiravcem, vloženo dne 6. junija t. l.

Razstava konj na Ljubljanskem velesejmu. Po soglasnem sklepu Kmetijskega odseka Ljubljanskega velesejma se priredi na dan 24. avgusta t. l. samo razstava konj. Razstava goveje živine se je morala na podlagi došlih prijav za letos iz raznih tehničnih vzrokov opustiti. Priglasila za razstavo konj se sprejemajo še do 5. avgusta 1924.

Orehi obetajo letos pri nas zelo povoljno letino. Isto se poroča iz ostalih krajev države, osobito iz Bosne. Roba bo prišla v poštev kot izvozno blago. Kmetovalci naj se s prodajo ne pre naglijo.

»Slovenski čebelar« poroča, da čebelarji medu ne morejo prodati niti po 18 do 20 Din za 1 kg. Nadalje isti list poroča, da bo letina medu v splošnem slaba. Tudi vnanja (inozemski) poročila baje niso ugodna. Ako bo še jesenska paša tako slaba, kakor je bila spomladna in poletna, bi to utegnulo vendarle pobiljšati cene medu. Zato ne kaže sedaj siliti z medom na trg. Počakajte vsaj do konca septembra, da vidimo, kaj bo dala jesenska paša. Tako svetuje »Slov. Čebelar«, ki razmere gotovo dobro pozna.

Svinjski sejem v Mariboru. Na svinjski sejem dne 1. avgusta se je pripe-ljalo 269 svinj in 8 koz. Cene so bile sledeče: prašiči 5 do 6 tedno stari 150 do 200 Din, 7 do 9 tednov stari 225 do 250 Din, 3 do 4 mesece stari 400 do 700 Din, 5 do 7 mesecev stari 750 do 900 Din, 8 do 10 mesecev stari 1000 do 1150 Din, 1 leto stari 1500 do 1800 Din, 1 kg žive teže 13.75 do 16.25 Din, 1 kg mrte teže 20 do 23.75 Din. — Koze 150 do 225 Din. — Prodanih je bilo 164 svinj.

Stanje vinogradov v Slovenskih goricah je močno poslabšalo vsled menjajočega deževnega vremena. Peronospora nastopa kot malokdaj, da niti škropljenje mnogo ne pomaga, kljub temu, da so že skoro povsod po štirikrat škropili. Oidium se še ne opaža mnogo. Letina kaže polovico do tri četrtine lanskega pridelka, seveda le v krajih, katerim je prizanesla toča.

Izvoz jaje v juniju 1924 je znašal po vrednosti 48 milijonov dinarjev. Več ko polovico robe je šlo v Švico, na drugem mestu je Avstrija, na tretjem pa Italija.

Izvoz lesa v juniju 1924 znaša po vrednosti 184 milijonov dinarjev. Za 17 milijonov dinarjev lesa je šlo v Italijo, za 14 milijonov na Ogrsko, za 9 milijonov na Francosko. Švica je kupila od nas približno za 1 milijon dinarjev lesa za kurjavo.

Izvoz živine preko Rakeka v mesecu juniju 1924. Izvozili smo: 2366 konj, 2475 volov, 258 bikov, 475 plemenskih krav, 1056 juncev, 73 mladih telet, 42 debelih svinj, 40 vagonov ali 42.304 komade perutnine.

Tržne cene v Mariboru. Meso goveje 23—27 Din, teletina 22—30 Din, pljuča 10—12 Din, svinjsko meso (pri špeharjih) 22.5—30, pri mesarjih 25 do 30 Din, slanina 35—40 Din, rani krompir mera (približno 7 in pol kg) 8.50 Din, jajca 1—1.25 Din. Piščanci par 30 Din, kokoši odrasle 40—70 dinarjev komad, race 40—50 Din, grozde 30 Din kg.

TISKARNA „MERKUR“

— Trg.-ind. d. d. —

LJUBLJANA

Simon Gregorčičeva ulica

št. 13

Tiska časopise, posetnice, knjige, brošure, letake, cenike, pravila, lepake, vse trgovske in uradne tiskovine itd. v eni in v več barvah

Lasina knjigovoznica

Telefon št. 552

Računa pri poš. ček. zavodu št. 13.108

Vrednost dinarja. Za sto dinarjev se dobi 6 švicarskih frankov in 40 santimov; 27 italijanskih lir in 60 centezimov do 27 lir 90 centezimov; 41 čeških kron. Za en dinar se dobi 855 do 859 avstrijskih kron.

Sklep 52. šolskega leta na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru.

Dvoletna vinarska in sadjarska šola v Mariboru je zaključila 30. julija t. l. 52. leto svojega delovanja. Ob sklepu šolskega leta je imela 29 drugoletnikov absolventov, 16 prvoletnikov, ki prestopajo z novim šolskim letom v drugi razred, in 6 praktikantov, koji vstopijo v prihodnjem šolskem letu, ki pričena 15. septembra t. l., v prvi

razred, skupno tedaj 51 gojencev. V zavodu (internatu) je prostora za približno enako mnogo učencev.

49 gojencev je bilo katoliške, 1 gojenec je bil pravoslavne, 1 gojenec pa protestantske vere. Iz Slovenije jih je bilo 44, iz Hrvaške 2, iz Srbije 1 in s Primorskega 4. Po materinem jeziku je bilo 46 Slovencev, 3 Hrvati, 1 Srb in 1 Nemec.

Za drugoletnike je nad vse častno, da so strokovno šolo vsi uspešno končali, dobra četrtina absolventov z odličnim uspehom; pa tudi prvoletniki so v splošnem razveseljivo tekmovali in so vsi brez izjeme prvi razred izdelali, približno ena petina celo odlično.

Važno je, da se tudi letos vseh 29 absolventov vrača na svoje domove, na kmetijska gospodarstva svojih roditeljev. Tako dosega vinarska in sadjarska šola v polni meri svoj najlepši in najvišji cilj, ki je: odgoja dobrega kmetijskega naraščaja.

Kmetovalci nekaterih okrajev, n. pr. mariborskega, ptujskega, ljutomer-

skega, ormoškega, pošiljajo razmerno prav pridno svoje sinove v kmetijsko izobraževališča; uprav tamkaj je opaziti tudi največ lepega gospodarskega napredka, dočim izvestni drugi kraji za njimi zelo zaostajajo, ker zanemarjajo strokovno izobrazbo. Skrb našega izobraženstva na kmetih kakor tudi časnikaštva bodi, da o vsaki dani priliki opozarja kmetovalce na naše kmetijske šole.

V Sloveniji imamo tri kmetijske šole (v Mariboru, Št. Juriju ob južni žel. in na Grmu pri Novem mestu), ki niso ravno prenapolnjene, gotovo pa ne z najboljšim materialom; a moralo bi biti nabito polnih slovenskih kmetijskih šol preko 20, da bi bili glede kmetijskega šolstva vsaj približno na višku, kot je že davno Češka, da si je manj agrarna dežela, kot je naša. V doglednem času naj bi se število kmetijskih šol pri nas vsaj podvojilo, kakor nujno zahtevajo dejanske prilike naše mlade, od narave tako bogate kmetijske države.

Nekateri kmetje naravnost razkošno trošijo denar za drugačno šolsko izobrazbo svojih otrok v raznih mestnih učiliščih, škoda se jim pa zdi razmeroma zelo neznatnih stroškov za prevažno kmetijsko izobrazbo — iz nevednosti. Tu manjka smotrnega pouka kmetijskega prebivalstva.

Pomanjkljiva šolska predizobrazba poedinih gojencev zelo ovira uspešno napredovanje v šoli osobito v početku. V kmetijsko šolo naj bi se pošiljali le marljivi, dovolj nadarjeni in boljše izobraženi mladeniči, ki jim ne manjka resnega, pravega zanimanja za prelepi kmetijski poklic. Naše številne meščanske šole, ki jih je samo v Sloveniji že nad 30, so dostopne najširšim slojem prebivalstva in so najboljša pripravilnica za kmetijsko šolo. Ljudske in meščanske šole naj bi se za to važno vprašanje nekoliko bolj zanimale.

Mesečna oskrbnina v internatu vinarske in sadjarske šole v Mariboru

je znašala doslej 240 dinarjev, za prihodnje šolsko leto se je pa znižala do preklica na samo 75 dinarjev. Učenci ubožnejših kmetovalcev ne plačujejo oskrbnine ter se imenujejo državni gojenci (stipendisti), dočim se plačujoči učenci imenujejo privatni gojenci.

Danes so pogoji za sprejem tako ugodni, da so vrata vsem pravim zanimancem za vstop v kmetijsko izobraževališča na stečaj odprta. Napredni kmetovalci naj bi se za te ugodne prilike pridno posluževali. Podrobni pogoji za sprejem so razvidni iz prospekta (uredbe s programom), ki stane pet dinarjev in ga pošilja direkcija proti prejšnjemu plačilu navedenega zneska v gotovini.

Direktor Andrej Žmavec.

Priporočamo trdko

Josip Petelinc,
Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika ob Ljubljani.)

NAJCENEJSI NAKUP

nogavic, žepnih robcev, brisalk, kloba, belega in rjavega platna, šifona, kravata, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potreščin za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in brivce, škarje za krojače, šivilje in za obrezovanje trt. Na veliko in malo.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjava, da sva otvorila dne 2. avgusta t. l.

manufakturno trgovino

na drobno, pod trdko

Fabiani & Jurjovec

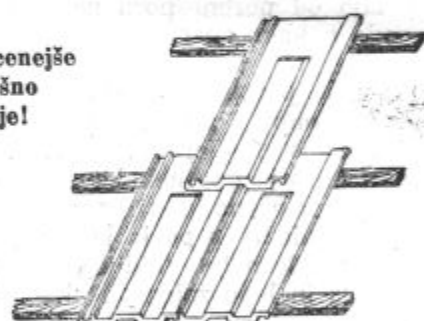
Ljubljana, Stritarjeva ulica 5.

Priporočava se za cenjeni obisk z zagotovitvijo točne postrežbe.

Z odličnim spoštovanjem

Fabiani & Jurjovec.

Najcenejše
strešno
kritje!

Združene opekarne d.d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 13.

preje

VIDIC-KNEZ tovarne na Viču in Brdu

nudijo v poljubni množini — takoj dobavno — najboljše preizkušene modele strešnikov z eno ali dvema zareza, kakor tudi bobrovev (biber) in zidno opeko. — Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

Častna izjava.

Podpisana s tem prekličem in obžalujem vse svoje besede, s katerimi sem v nedeljo, 20. julija v vinogradu v Curnovcu žalila g. Franca Šepca, odvetniškega uradnika v Brežicah. Izjavljam, da sem žalivke izustila le v razburjenosti ter se zato s tem g. Šepcu zahvaljujem, da mi je vse odpustil ter me ni izročil kazenskemu sodišču.

Brežice, dne 28. julija 1924.

ANA BAN,

posestnica, Dečna Sela št. 44, pri Brežicah.

»SALONIT«

se izdeluje v vseh poljubnih dimenzijah in barvah.

Dolgoletno jamstvo jamči za izborna kakovost.

»SALONIT«

je za pokrivanje streh in izoliranje sten proti vlagi najboljši material sedanosti, kateri se uporablja širom cele Evrope. — Proračune, kataloge, cenike in navodila pošilja brezplačno: »Split« d. d. za cement Portland, Ljubljana.

Semensko ajdo

črno in sivo

nudimo po najnižji ceni

»EKONOM«

r. z. z. o. z.

Kolodvorska ulica št. 7.

Prvovrstne kose

belo brušene in naravno sive 60 cm, 65 cm, 70 cm in brusne kamne nudi po najnižjih cenah

»EKONOM«

o. g. z.

LJUBLJANA.

Kolodvorska ul. št. 7.

GUMI

za cepljenje trt prodaja po najnižji ceni

»EKONOM«

osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Kolodvorska ulica št. 7.

V lastnem interesu

pazite, da dobite vedno davno preizkušeni »Pravi« **FRANCKOV** kavni pridatek v zabojčkih in ne kako ponaredbi.

Na novi, rjavo-modro-beli etiketi se posebno jasno izražajo glavni znaki, a to so: ime »Frank« in »kavni mlinček«.

»Pravi« **FRANCK**: z mlinčkom zboljšuje in pocenjuje vsako kavo!

„JUGOMETALIJA“ Ljubljana

izdeluje

vse vrste bakrenih kotlov, nadalje vseh vrst kleparske, ključavničarske in vodovodno-inštalacijske dela.

Znižane cene.

Točna in solidna postrežba.

Kolodvorska ul. 18.

1 meter domačega platna

da tovarna **ŠINKOVEC**, Grosuplje, za 2 kg prediva ali 14 kg godenega oziroma 20 kg surovega lanišča.

Somišleniki!

Podpirajte edino vaše glasilo
»Kmetijski list!«

PORTLAND-cement

iz »Splita«

najboljše kakovosti in po najnižji ceni v zalogi pri

»EKONOM«

Kolodvorska ulica št. 7.

Za kakovost cementa prevzame tovarna popolno odgovornost.

Gnojite ajdi superfosfatom!

Superfosfat stalno v zalogi in vam nudimo istega — 16% do 18% po Din 120.— franko — Ljubljana, cena za 100 kg.

Pri večjem odjemu — najmanj 5000 kg Din 110.—.

»Ekonom« o. g. z.

Ljubljana, Kolodvorska ul. 7.

Prodaja se v sled preureditve mlina dva mlinska stroja

in sicer: eden drobilni valjni stroj (Schrotwalzenstuhl), sistem J. Oser, Krems; eden »Eurekac« čistilni stroj za pšenico.

Oba sta že rabljena, toda še dobro ohranjena ter pripravna osobito za manjše mline. Stroja se lahko ogleda vsak čas pri: Ivan Orožen, valjni mlin, Kapla vas 41, pošta Sv. Pavel pri Preboldu.

LJUBLJANSKA POSOJILNICA r. z. z. o. z.

V NOVOPREUREJENIH PROSTORI

MESTNI TRG št. 6

V LJUBLJANI

MESTNI TRG št. 6

obrestuje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun po

8%

Večje in stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje tudi višje po dogovoru. Sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev. Posojila daje proti popolni varnosti na viknjižbo proti poroštvo in proti zastavi.

SINGER šivalni stroji

Na celem svetu znani kot najboljši.

PODRUŽNICE IN ZASTOPSTVO V VSEH MESTIH. Centrala za državo SHS: Zagreb, Marulićeva 5. I. kat. Filiale: Ljubljana, Selenburgova ulica št. 13; Maribor in Novo mesto.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor, Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica

Brzjavi: Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi). Telefoni: TRGOVSKA. Kapital in rezerve Din 18,500.000.—. 139, 146, 458.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

EKSPLOZITURE:

Konjice, Meža - Dravograd